Ազգ
Azg
armenian daily
19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1997, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 31 (1285)

Մինսկի խմբի եռանախագահությունը հաստատվեց

ԲԱՔՈՒ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-ANS-PRESS։ ԵԱՀԿ գործող նախագահ Նիլս Հելվեգ Պետերսոնը պաշտոնական որոշում է ընդունել Ֆրանսիային եւ ԱՄՆ-ին Ռուսաստանի հետ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով ԵԱՀԿ Մինսկի խորհրդաժողովի համանախագահներ նշանակելու մասին։ ANS-press գործակալության հաղորդման համաձայն, Ն. Պետերսոնը այդ առթիվ հատուկ ուղերձում շնորհակալություն է հայտնում ԱՄՆ պետքարտուղարի առաջին տեղակալ Սթրոբ Թալբոթին ԵԱՀԿ Մինսկի խորհրդաժողովի համանախագահ դառնալու պատրաստակամության եւ համաձայնության համար։

Անկարան դեմ է ՆԱՏՕ-ի ընդարձակմանը

ԱՆԿԱՐԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Անկարան հավաստում է իր վճռականությունը՝ քվեարկելու դեպի Արեւելք ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման դեմ, այստեղ կայացած ասուլիսում հայտարարել է Թուրքիայի արտգործնախարարության ներկայացուցիչը։ Ավելի վաղ Թուրքիան քանիցս սպառնացել էր դեպի Արեւելք ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման հարցը քվեարկելիս վետո դնել այն դեպքում, եթե Անկարան չընդունվի Եվրամիության մեջ որպես իրավահավասար անդամ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Սպառողական բյուջե, գոյատեւման բյուջե». մինչեւ ե՞րբ

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԱԺ-ի փետրվարի 18-ի առավոտյան նիստում առաջին ընթերցմամբ ընդունվեց ֆիրմային անվանումների մասին ՀՀ օրենքի նախագիծը։ Այդ օրենքով կարգավորվում են ձեռնարկությունների անվանումների գրանցման, իրավական պաշտպանության եւ օգտագործման հետ առնչվող հարաբերությունները։ Ըստ օրինագծի, ձեռնարկության ֆիրմային անվանումը պետք է բովանդակի ձեռնարկության կազմակերպական իրավական տեսակը բնորոշող բառերի եւ տարբերակող նշանակության գոնե մեկ հատուկ կամ հասարակ անուն։ Ֆիրմային անվանումը գրանցում է արդյունաբերական սեփականության հարցերով պետական լիազորված մարմինը ներկայացված հայցի հիման վրա։ Այնուհետեւ օրենքի նախագծում արծարծվում են ֆիրմայի անվան օգտագործման, գրանցման, գործունեության դադարեցման հարցերը։

Ինչպես տեղեկացվել է դեռեւս փետրվարի 17-ի նիստում, երեկ, ժամը 12.00-ին, ԱԺ-ն անդրադարձավ 1997 թ. պետական բյուջեի նախագծին։ Ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը ներկայացրեց բյուջեի նախագծի վերջին 3-րդ տարբերակում ամրագրված հիմնական փոփոխությունները։ Նշվեց, որ բյուջեի եկամտային մասի աճը կազմել է 3.1 մլրդ դրամ, վերահաշվարկվել են դեֆիցիտի ֆինանսավորմանն ուղղված մուտքերը։ Սեփականաշնորհումից ստացված ֆինանսական միջոցները կազմել են 496 մլն դրամ։ Ըստ ֆինանսների նախարարի տեղեկատվության, ամփոփվել են նաեւ 1996 թ. բյուջեի կատարողականի հաշվարկները կապիտալ շինարարության գծով։ Ավելացել է ակցիզային հարկը եւ տրոհվել ըստ առանձին հարկատեսակների։ Կապիտալ ներդրումների հատվածը բացվել է ըստ օբյեկտների։

Այսօրինակ տեղեկանքի ներկայացումից հետո, կանոնակարգի համաձայն, քվեարկությունից առաջ «Հանրապետությունը» ընդմիջում խնդրեց։ Թեպետ այլեւս պարզ էր, որ բյուջեի նախագիծը չէր կարող լուրջ դիմադրություն առաջացնել ԱԺ-ում, քանի որ, նախ, ՀՀ նախագահը, ինչպես նաեւ կառավարության անդամները հանդիպել էին պատգամավորական խմբակցությունների հետ, եւ երկրորդ, բյուջեի քվեարկությանը ներկա էր հենց ՀՀ նախագահը։ Քվեարկության արդյունքում 1997 թ. ՀՀ պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագիծն ընդունվեց 135 կողմով։ Դեմ են քվեարկել 12 պատգամավորներ, որից 6-ը կոմկուսի խմբակցության ներկայացուցիչները, ինչպես նաեւ Դավիթ Շահնազարյանը, Էդ. Եգորյանը, Արտաշես Գեղամյանը, Արամ Մանուկյանը։

Տես ➧ էջ 2

ԵՐԵՒԱՆ

Նախագահն իր թիմակիցների խնջույքի տեսաֆիլմը չի դիտել

Ժամը 14-ից հետո Տեր-Պետրոսյանը նստում է կառավարության շենքում

Ոչ ՀՀ նախագահը, ոչ էլ նրա մամուլի խոսնակը չեն դիտել Վանո Սիրադեղյանի եւ Վազգեն Սարգսյանի խնջույքի տեսաֆիլմը, որի մասին ոչ միայն գրվել է մամուլում, այլեւ տարածում ստացել հասարակության մեջ։ Այս մասին երեկ հայտարարեց Լեւոն Զուրաբյանը, նշելով. «Վստահ էլ չեմ, որ այդպիսի տեսաֆիլմ կա։ Հնարավոր է, բայց ես չեմ տեսել եւ ոչ մի կերպ չեմ կարող մեկնաբանել»։ Նախագահի մամուլի քարտուղարը հերքեց նաեւ «Լրագիր» օրաթերթի երեկվա տեղեկատվությունն այն մասին, թե Վազգեն Սարգսյանն ազատված է աշխատանքից եւ նշանակված է Արարատի մարզպետ։

Ի դեպ, «Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնը, վկայակոչելով պաշտպանության նախարարության մամուլի հարցերով վարչության բաժնի պետին, նույնպես հերքում է այդ լրատվությունը։ Իսկ Լեւոն Զուրաբյանը նշում է նաեւ, թե նման ապատեղեկատվությունը վնասում է բանակին։ «Վազգեն Սարգսյանը պաշտպանության նախարար է եւ մնալու է այդ պաշտոնում», ասաց մամուլի խոսնակը։

Նրա կարծիքով, դա կապ չունի Վազգեն Սարգսյանի անփոխարինելիության հետ։

Այնուհետեւ, Լ. Զուրաբյանը տեղեկացրեց, որ նախագահը ժամանակավորապես, մինչեւ վարչապետ Արմեն Սարգսյանի ապաքինումը, փոխել է իր սովորական աշխատանքային ռեժիմը։ Օրվա առաջին մասը նախագահը կրկին անցկացնում է նախագահական պալատի իր աշխատավայրում, սակայն ամեն օր ժամը 14:00-ից տեղափոխվում է կառավարության շենք, վարչապետի աշխատասենյակ։

Օրվա երկրորդ կեսին նախագահը կատարում է վարչապետի պարտականությունները, ժամանակավորապես փոխարինելով նրան, վարում է կառավարության նիստերը, լուծում կառավարման ընթացիկ հարցերը, ղեկավարում կառավարության աշխատակազմը։ «Դա պայմանավորված է Արմեն Սարգսյանի բացակայության ընթացքում կառավարության անխափան բնականոն աշխատանքը, աշխատակազմի եւ նախարարությունների համակարգված գործունեությունն ապահովելու եւ վերահսկելու անհրաժեշտությամբ», ասաց մամուլի քարտուղարը։ Մի անգամ եւս նշվեց, որ նախագահը մշտական հեռախոսակապի մեջ է վարչապետ Արմեն Սարգսյանի հետ։

Իսկ թե ինչպես է նախագահի առողջական վիճակը՝ հարցին Զուրաբյանը պատասխանեց՝ նորմալ։

Ա. Հ.

ՀՀ նախագահը կմեկնի Ուկրաինա

Ինչպես տեղեկացրեց ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Լ. Զուրաբյանը, գարնանը նախատեսվում է Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի, իսկ ապրիլի վերջին Կիրգիզիայի նախագահ Ասկար Ակաեւի այցը Երեւան։

Հուլիսին նախագահ Տեր-Պետրոսյանը կայցելի Ուկրաինա։ Պաշտոնական այցերի հրավերներ են ստացվել նաեւ Իտալիայի, Լեհաստանի, Հունգարիայի եւ Չեխական Հանրապետության ղեկավարների կողմից։ «Այժմ այդ այցերի ժամանակացույցը համաձայնեցվում է», ասաց մամուլի քարտուղարը։

ՍԵՄԻՆԱՐ

Ադրբեջանական քարոզչական օր Վաշինգտոնում

«Ադրբեջան՝ կոմունիզմից ժողովրդավարություն. Բարգավաճում նավթի հետ»։ Այս վերնագիրն էր կրում երեկ, փետրվարի 18-ին, Վաշինգտոնի «Օմնի Շորհեմ» հյուրանոցի դահլիճներից մեկում տեղի ունեցած քարոզչական սեմինարը, որը հովանավորում էին Մ. Նահանգներ-Ադրբեջան առեւտրի պալատի (USACC) անդամները՝ Amoco-ն, AT&T-ն, Azerbaijan International հանդեսը, BP America, Chevron, Conoco, Exxon, Mobil եւ այլ ընկերություններ, ինչպես նաեւ Lufthansa, British Airways, KLM ավիաընկերությունները։

Amoco Eurasia Petroleum ընկերության նախագահ եւ Մ. Նահանգներ-Ադրբեջան առեւտրի պալատի համանախագահ Թ. Դոն Սթեյսիի բացման խոսքից հետո ծրագրային ելույթով հանդես եկավ հայտնի թուրքամետ սենատոր Ռոբերտ Բիրդը, որի զեկուցումը կրում էր հետաքրքրական վերնագիր՝ «Մ. Նահանգների ստրատեգիական շահերը Ադրբեջանում եւ Կովկասում»։ Զեկուցմանը հաջորդեց քննարկում՝ «Մ. Նահանգներ-Ադրբեջան հարաբերությունները» թեմայով։ Համակարգողն էր Հայաստան-Ադրբեջան հակամարտության նախկին ամերիկյան բանագնաց, դեսպան Ջոն Մարեսկան, իսկ զեկուցողները՝ դեսպան Ռիչարդ Արմիտաժը եւ ԱՄՆ-ում Ադրբեջանի դեսպան Հաֆեզ Փաշաեւը։

Ընդմիջմանը հաջորդեց 2-րդ քննարկումը՝ «Նավթարդյունաբերության մեջ ներդրված յուրաքանչյուր 1 դոլարը հայթայթում է հավելվածական 3 դոլար ենթակառուցվածքային զարգացման մեջ» թեմայով, որին մասնակցեցին Ռիչարդ Փըրլը, Թերրի Ադամսը, Թերրի Քունցը եւ ուրիշներ։ Հաջորդեց ծրագրային 2-րդ զեկուցումը՝ «Ադրբեջանը աշխարհաքաղաքական շրջանակում» թեմայով։ Զեկուցողն էր Մ. Նահանգների նախկին պաշտպանության նախարար Դիք Չեյնին։ Դրան հաջորդեց օրվա 3-րդ կարեւոր զեկուցումը՝ «Նավթուղիները եւ անվտանգությունը» թեմայով, Crude Oil Export-ի փոխնախագահ Գրեգորի Ռիչի կողմից։

Օրվա հաջորդ զեկուցումների եւ քննարկումների թեմաները վերաբերում էին Ադրբեջանում սեփականաշնորհման ու տնտեսական բարեփոխումների գործընթացին, օտարերկրյա ներդրումների համար նպաստավոր քաղաքականությանը եւ հարակից հարցերին։ Դրանք ներկայացվեցին ամերիկացի, թուրք եւ ադրբեջանցի տարբեր պաշտոնատարների կողմից։

Սեմինարը փակվեց կոկտեյլ-հյուրասիրությամբ՝ շամպայն եւ սեւ ձկնկիթ։

«Ազգի» հատուկ թղթակցի տպավորությունները կներկայացնենք առաջիկայում։

ԱՊՀ երկրների ինտեգրացիան կախված է Ղարաբաղի խնդրից

ԲԱՔՈՒ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍ-ANS-PRESS։ Նման հայտարարություն է արել ՌԴ Դաշնության խորհրդի ԱՊՀ գործերով կոմիտեի նախագահ Օլեգ Բոգոմոլովը, որը պաշտոնական այցով գտնվում է Բաքվում։ Նա նշել է, թե Համագործակցության երկրների քաղաքական ու տնտեսական կապերը չեն կարող զարգանալ առանց այս հակամարտության լուծման, ինչպես նաեւ ԱՊՀ տարածքում առկա մի քանի այլ «թեժ կետերի» վերացման։ Բոգոմոլովը նշել է, թե Հեյդար Ալիեւի հետ զրույցում համաձայնվել է այն հրամայականը, որ խնդիրը պետք է լուծել՝ հիմնվելով երեք հիմնարար սկզբունքների վրա։ Ըստ նրա, դրանք են Ադրբեջանի միասնականությունն ու տարածքային ամբողջականությունը, ինչպես նաեւ Ադրբեջանի սահմաններում բարձրագույն աստիճանի ինքնավարության շնորհումը Լեռնային Ղարաբաղին։ Բոգոմոլովը տեղեկացրել է նաեւ, թե հակամարտության կարգավորմանն առնչվող առաջարկները, որ մշակել է իր կոմիտեն, ուղարկվել են ՌԴ ԱԳՆ, որն օրերս այս հարցով խորհրդատվություն կանցկացնի Ադրբեջանի արտաքին քաղաքական գերատեսչության հետ։

Անդրադառնալով Կասպից ծովի կարգավիճակի անորոշությանը, Բոգոմոլովը համոզմունք է հայտնել, որ Ռուսաստանն ու Ադրբեջանը կկարողանան ընդհանուր տեսակետի գալ այս հարցում։ Նրա խոսքերով, «այսօր կողմերը հասկանում են, որ միայն մերձկասպյան բոլոր հինգ երկրների մասնագետներից կազմված վերազգային մարմնի կարգավիճակ ունեցող աշխատանքային խումբը կկարողանա փոխզիջում ապահովել առկա խնդրի առնչությամբ»։

Ջերմորեն ողջագուրվեցին Ելցինն ու Արաֆաթը

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՏ։ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը փետրվարի 18-ին Կրեմլում ընդունեց Պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավար Յասեր Արաֆաթին։ Ինտերֆաքսի թղթակցի հաղորդմամբ, Ելցինը ողջունել է Արաֆաթին որպես պաղեստինյան ժողովրդի համընդհանուր ճանաչում ստացած, օրինական ընտրված առաջնորդի եւ ռուս ժողովրդի բարեկամի։

Յասեր Արաֆաթը Ելցինին է փոխանցել Եգիպտոսի ղեկավար Հոսնի Մուբարաքի եւ Իսպանիայի թագավոր Խուան Կառլոսի ողջույնները։ Ելցինը հաստատել է, որ այս տարի Իսպանիայի թագավորը պաշտոնական այցով լինելու է Մոսկվայում։

Նախատեսված են նաեւ Արաֆաթի հանդիպումները վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի եւ արտգործնախարար Եվգենի Պրիմակովի հետ։

Բաքուն ողջունում է Տուլեեւի հայտարարությունը

ԲԱՔՈՒ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-ANS-PRESS։ «Հայաստանին զենքի գաղտնի մատակարարումների շուրջ ծավալվող սկանդալը միջազգային իրավունքի խախտում է, սրում է իրադրությունը տարածաշրջանում եւ խափանում հայ-ադրբեջանական հակամարտության խաղաղ կարգավորման գործընթացը», ասվում է Ռուսաստանում Ադրբեջանի դեսպանության հայտարարության մեջ, որ տարածվել է զանգվածային լրատվության միջոցներում Հայաստանին ռուսական սպառազինության մատակարարումների մասին հրապարակումների առնչությամբ։

ANS-press գործակալության հաղորդմամբ, փաստաթղթում ընդգծվում է, որ ադրբեջանական կողմը անընդհատ «արձանագրել է Հայաստանին արտասահմանյան, այդ թվում ռուսական, սպառազինությունների լայնածավալ գաղտնի մատակարարումների փաստեր, որը զինված ագրեսիայի ընթացքում բռնազավթել է ադրբեջանական տարածքի 20 տոկոսը»։ Այդ կապակցությամբ, հաղորդում է գործակալությունը, Մոսկվայում Ադրբեջանի դեսպան Ռամիզ Ռիզաեւը հայտարարել է, որ իր երկրի դեսպանությունը ողջունում է Ռուսաստանի ԱՊՀ գործերի նախարար Աման Տուլեեւի ելույթը Հայաստանին ռուսական սպառազինության գաղտնի մատակարարումների մասին բացահայտ մերկացնող հայտարարությամբ, որ իրականացվում է Ռուսաստանի նախագահին եւ կառավարությանը շրջանցելով։

digitised by A.R.A.R.@

Տեղական

ԱՌԱՋԱՐԿ

Հայկական նավատորմ Կասպի՞ց ծովում

Ծովային իրավունքի վերաբերյալ Ժնեւի 1958, 60 եւ 82 թվականների կոնվենցիաների համաձայն, ծովի եւ ծովափ չունեցող պետության միջեւ ընկած պետությունները, ընդհանուր համաձայնությամբ եւ միջազգային իրավունքին համապատասխան, ծովափ չունեցող պետությանը սեփական տարածքով ազատ ճանապարհ են տալիս դեպի նավահանգիստներ: Ըստ այդ փաստաթղթերի, բաց ծովի ազատությունից օգտվելու իրավունքը հավասարապես վերաբերում է ոչ առափնյա բոլոր պետություններին: Այլ կերպ ասած, Հայաստանը, համապատասխանաբար պայմանագրեր կնքելով Ռուսաստանի կամ Իրանի հետ, կարող է ազատ ելք ստանալ դեպի Կասպից ծով, ճիշտ այնպես, ինչպես օրինակ ծովափնյա Ադրբեջանը ելք ունի դեպի Սեւ ծով: Ծովային իրավունքից ՀՀ կարող է օգտվել նույնիսկ այն դեպքում, եթե Կասպիցը ոչ թե «բաց ծով է», ինչպես պնդում են ադրբեջանական դիվանագետները, այլ «փակ ծով»: Ըստ նույն փաստաթղթերի, փակ ծովի իրավական ռեժիմի առանձնահատկությունն այն է, որ ոչ առափնյա պետությունների ռազմական նավերի ելքը դեպի ծով կարող է (ընդգծումը մերն է) արգելվել: Հայտնի է սակայն, որ Կասպից ծովի կարգավիճակը առ այսօր որոշված չէ: Ռուսաստանը եւ Իրանը պնդում են, որ Կասպից ծովը ներքին լիճ է, իսկ Ադրբեջանը, Ղազախստանը եւ այլ պետություններ համոզված են, որ բաց ծով է: Սա հրաշալի հնարավորություն է ընձեռում հայկական դիվանագիտությանը նավթային մեծ խաղում սեփական խաղ սկսելու համար: Եթե կարգավիճակի հարցում անցնի ադրբեջանական տարբերակը, ապա Ռուսաստանը կամ Իրանը համապատասխան համաձայնագրերով կարող են թույլատրել ՀՀ-ին նավատորմ ունենալ Կասպից ծովում: Ամենահետաքրքրականը սակայն այն է, որ դեպի ծով ելք ստացած ոչ առափնյա պետությունը նույնպես իրավունք ունի օգտվելու ծովի բնական հարստություններից, այսինքն նաեւ՝ նավթից:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Պարսկերենը ԼՂՀ դպրոցում

Փետրվարի 10-ից (Իրանի Իսլամական Հեղափոխության հաղթանակի 18-րդ տարեդարձի օրը) Ստեփանակերտի թիվ 1 դպրոցում ԼՂՀ միջնակարգ հանրակրթական հաստատությունների համակարգում առաջին անգամ սկսվեց դասավանդվել պարսկերենը: Ծնողների ցանկությամբ, 4-րդ դասարանների 17 սովորողներից ձեւավորվել է պարսկերենի ուսուցման խումբ: Դասընթացները կազմակերպվում են տնտեսական ու մշակութային կապերի զարգացմանը նպաստող «Ծարս» միության նախաձեռնությամբ եւ ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարարության աջակցությամբ:

Սկիզբը էջ 1

Այնուհետեւ ընորհակալական խոսքով հանդես եկավ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Նա նշեց, որ ընդունված բյուջեն «արտահայտում է մեր առավելագույն հնարավորությունները»: Նախագահը խոստովանեց, որ սա «սպառողական բյուջե է», «դեռեւս գոյատեւման բյուջե է»: Սա, թերեւս, Տեր-Պետրոսյանի քաղաքական գնահատականն էր Հայաստանի տնտեսական քաղաքականության նկատմամբ: Սակայն, այս միանգամայն իրատեսական գնահատականը ջազգային ճնշումները հիմնախնդրի կարգավորման ուղղությամբ, քանի որ «մեր տարածաշրջանը դառնում է միջազգային հետաքրքրությունների կենտրոն», որովհետեւ «ոչ միշտ է, որ հետամուտ են ժողովուրդների ճակատագրերն արդարացիորեն լուծելու նպատակ, այլ ավելի շուտ ծառայում են սեփական շահերին»: Հենց այստեղ Տեր-Պետրոսյանն ընդգծեց «մեր ժողովրդի միասնականության, մեր դիմադրողականության անհրաժեշտությունը»: «Պատրաստ ենք փոխզիջումների», միաժամա-

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Սպառողական բյուջե, գոյատեւման բյուջե». մինչեւ ե՞րբ

տալուց հետո Տեր-Պետրոսյանը առկա տնտեսական իրավիճակի պատճառները որոնեց միայն դրսում: Հիշատակվեցին 2 հիմնական խնդիրներ. ա) Ղարաբաղ, եւ բ) շրջափակումներ, որոնց գոյությունն արդեն չի կարող ապահովել իրական եւ բարձր տնտեսական աճ: «Շրջափակումները հաղթահարված են այնքանով, որքանով ապահովում են մեր գոյատեւումը, բայց ոչ ավելին», ընդգծեց Տեր-Պետրոսյանը: Այնուհետեւ նա հիշատակեց, որ 80-ական թթ. Հայաստանի արտաքին ապրանքաշրջանառությունը կազմել է 22 մլն տոննա, մինչդեռ 1996 թ. արտաքին ապրանքաշրջանառության ծավալը կազմել է 2,5 մլն տոննա: «Ճանապարհների ինչ-որ մասի անկում», նկատեց նախագահը: 10 անգամ նվազել է Ռուսաստանի հետ Հայաստանի ապրանքաշրջանառությունը, որը 1996 թ. կազմել է 210 մլն դոլար: «Հնարավորություններ ունենք, չունենք ճանապարհներ», ի լրումն ասվածի նկատեց Տեր-Պետրոսյանը: Կարեւորվեց աքսիզային եւ կապիտալ գործունեության վերականգնումը մետալուրգիական հումքի, շինանյութերի, ինչպես նաեւ գյուղատնտեսական ապրանքների բազմապատիկ արտահանումն ապահովելու համար:

Անդրադառնալով ղարաբաղյան խնդիրներին Տեր-Պետրոսյանը կարեւորեց «համաժողովրդականորեն քանակին սատար կանգնելու պատրաստակամությունը»: Նա ընդգծեց, որ առաջիկայում մնծանալու են միջազգային ճնշումները...

նակ «մերժում ենք միակողմանի զիջումները», ավելացրեց նախագահը: «Առաջնահերթությունների զիջակցում», «մեր ժողովրդի բոլոր ուժերի համախմբում» է անհրաժեշտ այսօր, նկատեց Տեր-Պետրոսյանը:

Իսկ ինչ վերաբերում է բյուջեին, ապա, ըստ Տեր-Պետրոսյանի, այն պետք է դիտել «որպես օրենք, իսկ օրենքի որեւէ խախտում ենթադրում է համապատասխան հետեւանքներ իրավախախտողների նկատմամբ», ծոպալով ամփոփեց նա:

Ավելի ուշ, արդեն մեկ այլ օրենքի նախագծի քննարկման ժամանակ, ԱԺ փոխնախագահ Կ. Ռուբինյանը նկատեց, որ «բյուջեն յուրահատուկ օրենք է, եւ կարող է նաեւ խախտվել», մանավանդ որ, ըստ Ռուբինյանի, կանխատեսումների առումով գալիս մենք ընդունել ենք «խախտված բյուջեներ»:

Բյուջեի վերջնական տարբերակում նշվում է, որ 1997 թ. բյուջեի եկամտային մասը կազմելու է 117.937.708.8 հազար դրամ, ծախսային մասը 151.912.718.7 հազար դրամ, բյուջեի դեֆիցիտը 33.975.008.9 հազար դրամ:

Իսկ ինչ վերաբերում է տնտեսական զարգացման գերխնդրին, ապա հուսանք, որ դրա լուծման համար չի պարտադրվի այն խիստ ինքնատիպ լուծումը, որն առաջարկում էր մեր օրերի գրքի քանահյուսական հերոսներից մեկը, երբ ասում էր, թե քանի դեռ արդյունաբերությունը չի աշխատում, մեզ ջրցան մեքենաներ են պետք:

Գեղամ Ղարիբջանյանը՝ ԱԺ հանձնաժողովի նախագահ

Երեկ, ԱԺ-ի մեծ ընդմիջմանը կայացած փակ գաղտնի քվեարկությամբ ԱԺ սոցիալական, առողջապահության եւ բնության պահպանության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ ընտրվեց Գեղամ Ղարիբջանյանը («Բարեփոխումներ»): Մյուս թեկնածուի՝ Հովի. Թոմաջյանին կողմ են քվեարկել 66 պատգամավորներ, դեմ 90-ը, իսկ Ղարիբջանյանի օգտին տրված ձայների թիվը 79 է, դեմ 77:

Ն. Մ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Էյուբի Ս. Աստվածածին եկեղեցին երկու անգամ հարձակման է ենթարկվել

Ստամբուլի «Ժամանակ» օրաթերթից ստացված հաղորդագրությունը ցավով տեղեկացնում է, որ անցյալ շաբաթ երկու օրվա ընթացքում, երկու անգամ բարբարոսական հարձակումների է ենթարկվել Էյուբի Իսլամբեյ թաղամասում գտնվող Սուրբ Աստվածածին հայկական եկեղեցին: Անցյալ հինգշաբթի (փետրվարի 13-ին) կեսգիշերին եկեղեցու բակից ներս նետված ռումբի հետեւանքով ջարդվել են բարենորոգյալ տաճարի ապակիներն ու մեծ վնաս է հասցվել արտաքին պատերին: Իսկ շաբաթ օրը՝ փետրվարի 15-ին փորձ է կատարվել հրդեհելու արտաքին դուռը, որը փայտե է: Փորձը ձախողվել է շրջանի բնակիչների ջանքերի շնորհիվ: Հրդեհը հրշեջների կողմից մարվել է, սակայն պատասխանատուներին հաջողվել է խույս տալ:

Դեպքի առնչությամբ եկեղեցու թաղային խորհրդի ատենապետ Մարտիրոս Թաշճըն համապատասխան դիմում է ներկայացրել ոստիկանությանը, որի պատասխանատուներն անձնապես վստահեցրել են, որ անհրաժեշտ միջոցներ կձեռնարկվեն:

Թերթն իրավամբ նշում է, որ հայ բնակչությունից նոսրացած թաղամասերում հայկական եկեղեցիների եւ այլ գույքերի անվտանգության հարցը պետք է օրակարգում մնա եւ դառնա մասնավորապես խորհրդի, հոգեւոր վերին իշխանությունների եւ ընդհանրապես հայ համայնքի լայն շրջանակների քննարկման առարկա:

Հայկական Ս. Նիկողայոս եկեղեցու կողոպուտը ձախողվել է

Կ.ՊՈԼԻՍ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լսելով, որ Թոփգաբուի Ս. Նիկողայոս հայկական եկեղեցու խաչը ոսկուց է, երեք թուրքեր մտել են եկեղեցու պարտեզը եւ փորձել են հանել պատի մեջ ամրացված խաչը: Սակայն չկարողանալով, բավարարվել են մի շարք արծաթյա իրեր հափշտակելով: Գողերը ձերբակալված են:

Այս մասին հաղորդում է զեկուցել «Սաբահ» օրաթերթը:

ՇՐՋԱՆ

Ալիեւն ու Շեւարդնաձեն նախատեսում են սահմանները համատեղ պաշտպանել

18 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Այսօր սկսվեց Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի եռօրյա այցը Ադրբեջան: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ լրատվական գործակալությունը, վկայակոչելով Ադրբեջանի բարձրաստիճան մի պաշտոնյայի, հաղորդեց, որ Շեւարդնաձեի այցելության ընթացքում նախատեսվում է ստորագրել շուրջ 20 պայմանագիր, այդ թվում սահմանների համատեղ պաշտպանության վերաբերյալ: Մինչդեռ Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության նախագահ Ալիեւը նշել է, որ բանակցությունների հիմնական առարկան է լինելու Վրաստանի տարածքով մինչեւ Բաթումի նավահանգիստ ադրբեջանական նավթի տեղափոխման խնդիրը:

Ադրբեջանցիների քաղաքական ապաստանի հեռանկարը Հայաստանում

Վերջերս հաճախակի են դարձել այն դեպքերը, երբ հայկական կողմին են դիմում ադրբեջանցի զինծառայողներ՝ խնդրելով քաղաքական ապաստան կամ մեկ այլ երկիր տեղափոխվելու հնարավորություն: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվական եւ մամլո վարչությունից, ստացված տվյալների համաձայն, վերջերս հայ սահմանապահներին ինքնակամ հանձնված՝ Ադրբեջանի Մուշտաբա գյուղի բնակիչ, թիվ 97/80 զորամասի շարքային Միխաիլ Ինգլաբոլի Ղարիբովի խնդիրը ներկայումս քննարկվում է եւ, հավանաբար, նրան այլ երկիր մեկնելու հնարավորություն կընձեռվի:

«ԵՐԵՎԱՆ»

Ներկա սերունդը կտեսնի՞ էլեկտրաէներգիայի սակագների իջեցում

Մինչեւ 2000 թվականը էլեկտրաէներգիայի սակագները Ֆրանսիայում կնվազեն 14 տոկոսով: Այդ լուրը չորեքշաբթի օրվա «Էկո» թերթում ֆրանսիացիներին հայտնել է երկրի էկոնոմիկայի նախարար Բուեն Էլֆոմբերին, որը նաեւ էլեկտրամատակարարման ֆրանսիական ազգային ընկերության նախագահն է: Նրա հետ արված հարցազրույցը կարծում ենք կուրախացնի ֆրանսիացիներին: Տեսնես ներկա սերունդը կտեսնի՞ այն ժամանակը, երբ մեր համապատասխան նախարարի հետ անցկացված նույնանման հարցազրույցը մեզ էլ ուրախություն կպատճառի: Ցավոք սրտի, մինչ այժմ ընթերցված այդպիսի հարցազրույցները հիասթափություն են միայն առաջացրել, քանի որ սակագների ամեն մի հերթական բարձրացումից հետո էլ պարզվել է, որ դրանք դեռեւս զգալիորեն ցածր են ինքնարժեքից: Իսկ այդ ինքնարժեք կոչվածը չի ցանկանում տեղում մնալ եւ, չգիտես ինչու, ավելի արագ է աճում, քան հաճախակի փոփոխվող սակագները: Խորհրդային արդեն մոռացված տարիներում Խրուշչովն էր, եթե չեմ սխալվում, վերջին անգամ 1 կվտ.ժամ-ի սակագինը 2 կոպեկից դարձրել 4 կոպեկ եւ դրա համար ստացել հեսագա սերունդների նզովքը: Խրուշչովն էլ հենց խոստացել էր, թե «ներկա սերունդը կապրի կոմունիզմի օրոք», եւ նշել, որ 90-ականների կեսերին կոմունիզմի լիակատար ու վերջնական հաղթանակն է լինելու: Թե ինչ կոմունիզմ է այժմ, բոլորը գիտեն: Հետաքրքիր է, ներկա ղեկավարներից որեւիցե մեկը կարո՞ղ է արդյոք խոստանալ, թե ներկա սերունդը կտեսնի էլեկտրաէներգիայի սակագների իջեցում: Խոստանալ, սակայն ոչ Խրուշչովի նման, այլ նաեւ կատարել տված խոսքը:

Գ. Ե.-Տ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կեղծ թղթադրամներ են իրացրել ՊՆ 5 սպաներ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 15-ին գրանցվեց դրամանենգության այս տարվա առաջին դեպքը, երբ Ստեփանավանի ճաշարաններից մեկում վճարումը կատարվեց 50 դոլարանոցի նմանակով: ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության լրատվության վարչությունում ասացին, որ կեղծ թղթադրամն իրացնողները եղել են պաշտպանության նախարարության զորամասերից մեկի 5 սպաներ: Հիշեցնենք, որ անցյալ տարի ճիշտ այս ժամանակ Երեւանում հայտնաբերվեց կեղծ թղթադրամներ տպագրող ու իրացնող մի հանցավոր խումբ:

Ալբերտ Բաղդասարյանը՝ ընդհատակում

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ազգային առաջադիմություն» կուսակցության ղեկավար Ալբերտ Բաղդասարյանը, որ անցյալ տարվա սեպտեմբերի 25-ից առ այսօր գտնվում է ընդհատակում, դիմում է հղել ՀՀ դատախազությանը եւ հայտնել, որ ինքը պատրաստ է ներկայանալ իրավապահ մարմիններին, եթե մինչեւ դատական գործընթացը նրա նկատմամբ որպես խափանման միջոց չկիրառվի նախնական կալանքը: Ինչպես Նոյյան տապան գործակալությանը տեղեկացրեց «Ազգային առաջադիմություն» կուսակցության վարչության անդամ, «Գթություն» բարեգործական միության նախագահ Խաչիկ Ստամբոլցյանը, դատախազությունը մերժել է Ա. Բաղդասարյանի առաջարկը: Ա. Բաղդասարյանը Հայաստանի դատական իշխանությունների կողմից մեղադրվում է նախագահական ընտրություններից մի քանի օր անց, սեպտեմբերի 25-ին, տեղի ունեցած զանգվածային անկարգությունների կազմակերպման մեջ:

Որտեղից են հայտնվում այդքան «հացթուխներ»

Արարատի հացի գործարանը, 25 տոննա արտադրական կարողության պայմաններում, ելնելով պահանջարկից, օրական արտադրում է ընդամենը 3 տոննա հաց: Ամբողջ հզորությամբ չի աշխատում նաեւ լավաշի արտադրամասը: Սա պայմանավորված է հաց թխող բազմաթիվ ազատ ձեռներեցների ի հայտ գալով, այն դեպքում, երբ նրանցից շատերը չունեն անգամ արտոնագիր: Գործարանի տնօրինությունը պետական հսկողություն սահմանելու կապակցությամբ բազմիցս դիմել է քաղաքապետարանին: Մնում է հուսալ, որ երբեւիցե կլուծվի այդքան շատ հացթուխների հսկողության ու հացաթխման լիցենզիաների առկայության հանելուկը...

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակությունն է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ԵՐԵՎԱՆ

1997-ի առաջին հանրահավաքը շուրջ 4 հազար մասնակիցներով

Երեկ փետրվարի 18-ին, երկարատեւ ընդմիջումից հետո Ազատության հրապարակը կրկին կարելի էր տեսնել ոստիկանությամբ շրջապատված. հրավիրված էր հանրահավաք, նվիրված 1921 թ. փետրվարյան ապստամբությանը եւ 1988 թ. ազգային զարթոնքին: Մեր նորագույն պատմության այդ վճռորոշ իրադարձության մասին հավաքի մասնակիցներին ծանոթացրեց ՀՅԴ ԿԿ վարչության անդամ Վարդան Պետրոսյանը, որը մեղադրեց ներկայիս իշխանություններին՝ այդ օրը մոռացության մատնելու համար: Այդուհանդերձ, ինչպես նշեց իր խոսքում Պարույր Հայրիկյանը. «փետրվարյան հոգին դեռ արթուն է մեր ժողովրդի հոգում եւ 1988-ի փետրվարի զարթոնքը դրա վկայությունն է»: Եվ այնուամենայնիվ, ի՞նչ ստացավ ժողովուրդն այդ զարթոնքի հետեւանքով. ինչպես պատահեց, որ նա դարձավ իր իսկ պետության հավերժ պարտապանը, իսկ աղքատիկ երկիրը հարուստ պարտատիրոջ կեցվածքով. այսօր գանձում է բնակչությունից այն ամենը, ինչ հնարավոր է յուրացնել:

Այս հարցերի շուրջ խոսեցին Պարույր Հայրիկյանը, Վլադիմիր Հախվերդյանը, Ռաֆայել Ղազարյանը, Ռուբեն Հակոբյանը, Արամ Սարգսյանը եւ ուրիշներ: Նախ եւ առաջ նշվեց, որ քաղաքական շարժման ժամանակավոր ընդմիջումը պայմանավորված էր ներքին կազմակերպչական աշխատանքներով, ռազմավարական եւ մարտավարական նոր ծրագրերի մշակմամբ, «Ազգային համաձայնության» ընդարձակման վերաբերյալ տարվող քննարկումներով: Պարույր Հայրիկյանն իր երեկվա խոսքում լավատես էր. «Տեւական եւ քաղաքակիրթ պայքարի եղանակով 1997-ին մենք վերջ կտանք ներկայիս իշխանությանը, եւ շուտով աշխարհը կխոսի «հայկական մոդելի» մասին, ինչպես այսօր խոսում է «հարավսլավական մոդելի» մասին»:

Մարդու իրավունքների եւ ազատությունների ոտնահարման հարցի շուրջ հավաքվածներին իր տեղեկատվությունը հրամցրեց ԱԺՄ վարչության անդամ Վլադիմիր Հախվերդյանը: Սեպտեմբերի 25-ի իրադարձությունների առնչությամբ ձերբակալված շուրջ 200-250 քաղաքացիներն, ըստ էության «հաղթած թեկնածուի վստահված անձինք են»: Մինչդեռ նրանց դեմ հարուցված է քրեական գործ, եւ կալանքի մեջ գտնվող 12 քաղաքացիներ ստիպված են կրելու ամենատարբեր զրկանքներ սոսկ իրենց քաղաքական կողմնորոշվածության պատճառով: ՀՀ Քրեական օրենսգրքի թիվ 74 հոդվածով (զանգվածային անկարգություններ) մեղադրյալները, կամ նույն օրենսգրքի թիվ 128 հոդվածով (անպաշտպան վիճակում քաղաքացուն ծեծելու համար) մեղադրվող Կիմ Բալայանը (դատը կսկսվի, հավանաբար, մարտ ամսին), ըստ Վլադիմիր Հախվերդյանի, մեղավոր են այնքանով, որքանով այլախոհ են: Վարչապետ Արմեն Սարգսյանի մասին խոսելիս, պարոն Հախվերդյանը կոլորիտային ձեւակերպումներով բացատրեց, որ «այս ամենից հետո Լեւոնի, Բաբկենի, Վանոյի եւ Վազգենի... Սարգսյանի համար պետք էր ինչ-որ մեկը, որը քիչ անհայտ է մեր հասարակությանը, իրենց պես չվարկաբեկված, եւ նրանք կանգ առան Արմեն Սարգսյանի թեկնածության վրա»: Այնուամենայնիվ, պարոն Հախվերդյանի կարծիքով, սին են այն բոլոր նպատակները, որոնք կարելի է կապել նոր վարչապետի գործունեության հետ: Ի լրացումն Վլադիմիր Հախվերդյանի ասածի, Ռաֆայել Ղազարյանը մատնանշեց այն, որ նոր վարչապետը փաստորեն զրկված է վարչապետի իր իրավասություններից, ստեղծվել է նախարարների խորհուրդ, նրան էլ բերել եւ ասել են՝ աշխատիր: Ռաֆայել Ղազարյանը խոսեց նաեւ ՀՀ արտաքին քաղաքականության ասպարեզում «ձեռք բերված հաջողությունների» մասին, որոնց տրամաբանական ավարտը Լիսաբոնի գագաթաժողովն էր եւ այն հանգամանքը, որ այսօր բոլոր երկրները երես են թեքել մեր հանրապետությունից: «Չեչնիայում նախագահ ընտրվելուն պես Ասլան Մասխադովը միանգամից ստացավ շնորհավորականներ, եւ Բորիս Ելցինը առաջինն էր, որ շնորհավորեց նրան», ասաց Ռաֆայել Ղազարյանը: Մինչդեռ, Ղարաբաղի ընտրություններից հետո, քաղաքական եւ ոչ մի սուբյեկտ նման բան չարեց Ռոբերտ Քոչարյանի հասցեին: «Փաստորեն, վտանգված է մեր հանրապետության արտաքին անվտանգությունը, իսկ Ղարաբաղի երկնքում կուտակվում են ամպեր»:

Ռուբեն Հակոբյանը ավելի շատ անդրադարձավ ազգային միասնական ճակատի ստեղծման հարցին. ճակատ, որտեղ յուրաքանչյուր քաղաքական կազմակերպություն կարող է ունենալ իր գաղափարներն արտահայտելու հնարավորություն: «Ազգային համաձայնությունը», ըստ պարոն Հակոբյանի, նախընտրական դաշինք էր, եւ այժմ ավելի ընդարձակ գործունեություն ծավալելու ժամանակն է:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Հայ կանանց միջազգային ասոցիացիայի երկրորդ համագումարը Փարիզում՝ հուլիսին

Անմիջական հրապարակման խնդրանքով Բելմոնտի (Մասաչուսեթս) Հայ կանանց միջազգային ասոցիացիայի (ՀԿՄԱ) գրասենյակից ստացված գրությունը տեղեկացնում է, որ կազմակերպության երկրորդ միջազգային համագումարը տեղի կունենա Փարիզում, հուլիսի 20-23-ը՝ «Միասնաբար դեպի առաջ. վերլուծելով անցյալն ու կերտելով ապագան» ընդհանուր խորագրով:

Ըստ ՀԿՄԱ-ի նախագահ Ջոյ Թենջիյան-Բորգիի, նման համագումարները անցկացվում են երեք տարին մեկ: «Մենք հիմնվում ենք գլխավորապես 1994 թվին Լոնդոնում մեծ հաջողությամբ կայացած մեր նախորդ համագումարի ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող բնագավառների վրա: Կազմկոմիտեի անդամները ուշադրություն են դարձնում, որ առանձին նիստերում քննարկվեն հայ կանանց հետաքրքրող հարցեր», ասում է նա:

Համագումարը, որը տեղի է ունենալու Քոնքորդ Լաֆայեթ հյուրանոցում, պաշտոնապես բացվելու է հուլիսի 20-ին: Հաջորդ երկու օրերի ընթացքում հրավիրյալ բանախոսները եւ վիճաբանական քննարկումները անդրադառնալու են քաղաքականության, կրթության, առողջապահության, պատմության, կրոնի, գործարարության, արվեստի եւ տեխնոլոգիայի բնագավառներում հայ կանանց դերին: Որոշակի նվաճումներ ձեռք բերած կանանց շնորհվելու են մրցանակներ: Իսկ հուլիսի 23-ին համագումարն ավարտելու է իր աշխատանքները եզրափակիչ գալա-համերգով:

ՀԿՄԱ-ի փոխնախագահ եւ այս երկրորդ համագումարի կազմկոմիտեի նախագահ Կարին Պողոսյանի ջանքերով հնարավոր է եղել հրավիրյալ հյուրերի թվում ընդգրկել Քամիլիա Սադաթին (Եգիպտոսի նախորդ նախագահ Անվար Սադաթի դուստրը, լրագրող), Քիմ Թոմսենին (Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանի կինը, Արեւելյան Եվրոպայում մարդասիրական օգնության աշխատակից) եւ Անահիտ Փափազյանին (Փարիզում Հայաստանի նոր դեսպանի կինը): Նախատեսված է, որ համագումարին մասնակցի Հայաստանից մի պատվիրակություն առաջին տիկին Լյուդմիլա Տեր-Պետրոսյանի եւ սոցապնախարար Հ. Հակոբյանի գլխավորությամբ: Պատվիրակության մաս են կազմելու նաեւ Լոնդոնում Հայաստանի դեսպանատան հավատարմատար, արվեստաբան տիկ. Նունե Սարգսյանը, Հողագործների ասոցիացիայի նախագահ Հայկուհի Լամթարյանը եւ Ընտանեկան առողջության ասոցիացիայից Մերի Խաչիկյանը:

ՀԿՄԱ-ի նախկին նախագահ (1992-95) եւ ներկա համագումարի ծրագիրը մշակող կոմիտեի նախագահ Բարբարա Մերգերյանն, ըստ հաղորդագրության, փորձում է բանախոսների թվում ընդգրկել ամենատարբեր մասնագիտությունների տեր կանանց աշխարհի զանազան կողմերից:

Համագումարի կազմակերպման եւ հատկապես եզրափակիչ գալա-համերգի անցկացման հարցերով զբաղվում է նաեւ ՀԿՄԱ-ի լոսանջելեսյան մասնաճյուղը, որն ուրախությամբ տեղեկացնում է, թե միջազգային համբավի արժանացած դաշնակահար Շահան Արծրունին համաձայնել է բացառիկ մի համերգ տալ՝ կազմված հայ կին երգահանների ստեղծագործություններից:

Համագումարը խոստանում է ամրապնդել ՀԿՄԱ-ի առաքելությունը եւ հաստատել, որ իրոք հայ կնոջ դերն ու դիրքը ընտանիքում եւ հասարակության մեջ փոփոխության է ենթարկվում եւ վերաիմաստավորվում:

Գայանե Տեր-Մարտիրոսյանը, Կարին Պողոսյանը, Անի Խառաջյանը եւ Օլգա Քրուսյանը Փարիզում Հայաստանի նախորդ դեսպան Վիգեն Չիտեչյանի հետ

ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՄԱՄՈՒԼ

Նամակը բացահայտում է թուրքական ամբիոնի մտահոգությունները

Արդեն մի քանի տարի է, ինչ «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ Հարութ Սասունյանը զբաղվում է Պրինստոնի համալսարանում ժամանակակից թուրքական ուսումնասիրությունների ամբիոն բացելու թուրքական կառավարության գործադրած ջանքերի բացահայտմամբ՝ ի հեճուկս համալսարանի ղեկավարության, որը հույս ուներ իրագործել այդ ծրագիրը առանց աղմուկի: Այժմ նոր փաստաթղթի լույսի ներքո նա գրել է հետեւյալ հոդվածը, որը ներկայացնում ենք թարգմանաբար:

Իմ ջանքերին միացել են Պրինստոնի համալսարանի պրոֆեսոր Գրիգոր Գյոքչյանն ու հայկական համայնքի մի քանի անհատ ներկայացուցիչներ, որոնք անխոնջ կերպով պայքարել են, որ ամերիկյան մի հաստատություն եւս չդառնա թուրքական քարոզչության խաղալիքը: Պրինստոնի համալսարանի նախագահ Ջուդիթ Ռամալիի կարգադրությամբ ստեղծվեց խորհրդատվական մի մարմին՝ գնահատելու իրավիճակը եւ ներկայացնելու իր առաջարկները վիճելի հարցի վերաբերյալ:

Վերջերս իմ ձեռքն ընկավ այդ մարմնի ղեկավարի՝ Ջոհաննա Բրեների համալսարանի նախագահին ուղղված եզրակացությունների նամակի պատճենը: Ներքին նամակագրության այդ հազվադեպ նմուշը եզակի հնարավորություն է ընձեռում պարզելու կուլիսներում որոշում ընդունելու գործընթացը թուրքական լիրաների մի մեծ գումարի առաջարկության պայմաններում: Ահա դրանից մի քանի հատվածներ.

«Նախ, մենք քննեցինք Պրինստոնի համալսարանում թուրքական ուսումնասիրությունների ծրագրի զուտ ակադեմիական բնույթի վրա թուրքական կառավարության ունեցած վնասակար ազդեցության մասին եղած որոշակի պնդումները: Ապա փորձեցինք մշակել այնպիսի մի քաղաքականություն, որը հնարավորություն կտար ընդունելու արտաքին զգալի նյութական ներդրումներ բերող այս եւ հետագա նման առաջարկները: Խորհրդատու մարմինը ուսումնասիրեց թուրքական կառավարությանը եւ այդ ծրագիրը քննադատող հսկայական քանակությամբ նյութերը՝ հոդվածներ, նամակներ, քաղաքական հայտարարություններ եւ այլն: Մենք հրավիրեցինք պրոֆեսորներ Գյոքչյանին, Մանդավիլին եւ Մորելին հանդիպելու մեզ եւ պարզելու այդ հարցի վերաբերյալ իրենց դիրքորոշումները: Խնդրեցինք մեզ հուշել, թե հնարավո՞ր էր արդյոք, եւ եթե այո՝ ապա ինչպես, համալսարանը զերծ պահել անհարկի արտաքին միջամտություններից եւ ազդեցություններից:

Այնուհետեւ քննության առնելով մեզ առաջարկված արդի թուրքական ուսումնասիրությունների ծրագիրը, եզրակացրինք, որ լավագույն ձեւը պիտի լիներ այն ընդգրկել Մերձավոր Արեւելքի ուսումնասիրությունների կենտրոնի ընդհանուր ծրագրերի մեջ եւ դասախոսական անհրաժեշտ կազմը ապահովել համալսարանի տարբեր ֆակուլտետների մասնագետներով:

Այդպիսով, այդ ծրագիրը շատ լավ կարող է «հարմարվել» համալսարանի ուսումնական ծրագրերի ընդհանուր համակարգին: Մենք առաջարկում ենք ընդունել ծրագիրը ֆինանսավորելու թուրքական կառավարության առաջարկը, եթե այն կատարվի:

Բայց մեզ անհանգստացնում է այն, որ առաջարկված ծրագիրը կապ ունի «Նորթուեսթ» թուրքական առեւտրական խորհրդի հետ: Ենթադրվում է, որ ուսումնական ծրագրի համակարգողը միաժամանակ լինի նաեւ այդ առեւտրական խորհրդի տնօրենը: Ինչքա՞ն է արդյոք նպատակահարմար մեր համալսարանի համար ունենալ ակադեմիական մի ծրագիր, որը սերտորեն կապված լինի ոչ ակադեմիական, ինչ-որ առեւտրական մի հաստատության հետ: Մեր կարծիքով, առեւտրին ու գործառնություններին զարկ տալը չի մտնում մեր համալսարանի առաջ դրված առաքելությունների մեջ: Ուստի խորհուրդ ենք տալիս, որ վերոհիշյալ ֆինանսավորումը ընդունելուց առաջ այս հարցը եւս քննարկվի համալսարանի համապատասխան մարմինների կողմից»:

Ինչպես նկատում եք բերված հատվածներից, մենք մասնակի հաջողության ենք հասել առնվազն հետաձգելով թուրքական այդ ամբիոնի բացման ընթացքը եւ ստիպելով ակադեմիական շրջանակներին, որ առավել ուշադիր կերպով քննության առնեն առաջարկված վիճելի հարցերը: Սակայն մենք դեռ երկար եւ դժվարին ճանապարհ ունենք անցնելու, քանի որ իրենց եզրակացության մեջ խորհրդատու մարմնի ներկայացուցիչներն, այնուամենայնիվ, հանձնարարում են «ընդունել ծրագիրը ֆինանսավորելու թուրքական կառավարության առաջարկը»:

Նախքան վերջնական որոշում ընդունելը, ամբողջ ամերիկահայ համայնքը պարտավոր է ձեռք մեկնել Պրինստոնի հայկական համայնքի այն մի քանի ակտիվ ներկայացուցիչներին, որոնք ցարդ այդ պայքարը առաջ են տարել:

Գլենդելում կտրուկ աճել է հայերի մասնակցությունը ոճրագործություններին

17 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Կալիֆոռնիայի «Ասպարեզ» թերթը «Դրամաշորթությունը եւ Գլենդելի ոստիկանության միջոցառումները» վերնագրով, «Գաղութի կյանքից» խորագիրը կրող հոդվածում գրում է. «Գլենդելում եւ նրան հարող շրջաններում դրամաշորթության դեպքերը սկսել են բազմանալ: Այդ առթիվ տեղի ոստիկանությունը սկսել է հեռախոսային հատուկ սպասարկություն՝ դրամաշորթության հավանական զոհերի համար, որպեսզի օրինապահ մարմինները կարողանան կասեցնել բռնարարքները»: Թերթը հրապարակել է Գլենդելի ոստիկանության հանրային տեղեկատվության պաշտոնյա Շահե Քորօղլյանի մամուլի ասուլիսում հրապարակված տվյալները, որոնց համաձայն Գլենդելում կատարված ոճրագործությունների մեջ հայերի թիվը կտրուկ աճել է, մինչդեռ հայ ոստիկանները ընդամենը չորսն են: Ըստ «Ասպարեզի», Քորօղլյանը նշել է նաեւ, որ իր իսկ խոսքերով «ծագումով հայ բանտարկյալների մեծամասնությունը նախկին Խորհրդային Միությունից են»: Նույն խնդրի մասին է գրել նաեւ «Մասիս» շաբաթաթերթը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Ի պաշտպանություն Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության» համահայկական համաժողովի կազմկոմիտեն ս/թ փետրվարի 20-ին ժամը 15:00-ին Ազատության հրապարակում հրավիրում է հանրահավաք՝ նվիրված Արցախյան գոյամարտի 9-րդ տարելիցին:

«Ի պաշտպանություն Լեռնային Ղարաբաղի» համահայկական համաժողովի կազմկոմիտեի նախագահ Ա. Գ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ ԱՐԱՄ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ ՎԱՂԸ, FE-ՈՒՄ

Փետրվարի 20-ին՝ ժամը 14-ին, Կամերային թատրոնի Fe պատկերասրահում կբացվի ճարտարապետ Արամ Ներսիսյանի նկարչական աշխատանքների անհատական ցուցահանդեսը: Ծնվել է 1958-ին, Երեւանում: 1980-ին ավարտել Երեւանի պոլիտեխնիկ ինստիտուտի ճարտարապետական ֆակուլտետը: Աշխատել է Երեւաննախագիծ ինստիտուտում, ճարտարապետության եւ քաղաքաշինության վարչությունում, Երեւանի քաղաքապետարանում: Fe-ում ցուցադրվող նկարներն արվեստասերը կտեսնի առաջին անգամ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հանդիպում

ՍԱՀՄԱՆ

Իգոր Նիկիշին. «Հայաստանը Ռուսաստանի ռազմավարական դաշնակիցն է»

Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի Արտաշատի ջոկատի հրամանատար, գնդապետ Իգոր Նիկիշինը Անդրկովկասում նորեկ չէ: 1973-ին Մոսկվայի բարձրագույն սահմանապահ հրամանատարական ուսումնարանն ավարտելուց հետո ծառայել է Հաղրութում, Ախալցխայում, ակադեմիայում ուսանելու տարիներին պրակտիկա է անցել Լենինականում, Բաքվում, ավարտելուց հետո 4 տարի աշխատել է Արտաշատում, այնուհետեւ տեղափոխվել Աստարա: Եղել է «թեժ կետերում». Նախիջեւանից ռուսական զորքերի դուրսբերման ժամանակ վերջինն է թողել հայրենիքը, մասնակցել է Աբխազիայի խաղաղ կարգավորմանը: Պարգեւատրված է «Անձնական արիության համար» շքանշանով, մեդալներով: Մարդկանց հետ աշխատելու մեծ փորձ ունի, կազմակերպչական անուրանալի ձիրք: Վկան ամեն տեսակետից օրինակելի այն զորամասն է, ուր կարճ ժամանակում լուծել է ոչ միայն մարտական պատրաստության, այլեւ վարժատեխնիկական բազաներ, ամենաբազմապիսի ցուցադրական ագիտացիա, այլ շողող մաքրություն, կենտրոնացված ջեռուցում ստեղծելու եւ շատ այլ հարցեր: Բավականաչափ ծանոթ է հայոց պատմությանը, հայ մշակույթին, իր եւ ընտանիքի համար «որեւէ անհարմարություն չի տեսնում Հայաստանում»: Հաճելի, կիրթ զրուցակից է, դատողություններում լայնախոհ, պարտքի ու պատասխանատվության մարդ: Ստորեւ ներկայացնում ենք մեր թղթակցի հարցազրույցը նրա հետ:

— Օրերս ռուսական հեռուստատեսությունը հաղորդեց պաշտպանության նախարար Իգոր Ռոդիոնովի եւ պաշտպանության խորհրդի քարտուղար Յուրի Բատուրինի հարցազրույցի մասին մի տեղեկատվություն: Ըստ նրանց՝ ռուսական բանակը, մեղմ ասած, լավ վիճակում չէ: Իսկ ի՞նչ վիճակում են սահմանապահ զորքերը:

— Դաշնային սահմանապահ ծառայությունն ինքնուրույն կառույց է, նախարարության իրավունքներով: Պաշտպանության նախարարության հետ մեր հարաբերությունները սահմանափակվում են ինչ-ինչ խնդիրներ համատեղ լուծելու համագործակցությամբ: Ուստի ուղղակի զուգահեռ անցկացնել բանակի եւ սահմանապահ զորքերի միջեւ՝ ճիշտ չէ: Զինված ուժերը ավելի նյութատար են, ավելի մեծ ծախս են պահանջում: Սահմանապահ զորքերը ավելի կոնկրետ խնդիրներ են լուծում: Եթե բանակում հարցը լուծում է զորամասը, գունդը, դիվիզիան եւ այլն, ապա մեզ մոտ՝ զինվորը, մարդը: Ահա, օրինակ, սահմանի պաշտպանության է դուրս գալիս 3 հոգիանոց դետքը: Այդ երեքն էլ սխալ պահին լուծում [illegible] բախտը: Մենք, իհարկե, ունենք մեր նավատորմը, օդուժը եւ այլն, եւ այլն, բայց այդ երեքի դերն անչափ մեծ է: Իհարկե, ֆինանսավորման հիմնահարց մեզ մոտ էլ կա: Սակայն ոչ այն չափով, ինչ պաշտպանության նախարարության համակարգում: Եթե վերցնենք, օրինակ, Հայաստանի զինվորական սահմանապահ համակազմը, ապա ես հպարտությամբ եւ բավականությամբ պիտի ասեմ, որ մեզ հաջողվել է սահմանի պահպանության համակարգը պահել այնպես, ինչպես նախկինում էր: Այն չի փոխվել: Դա նշանակում է, որ մեր հատվածում ոչ մի սահմանապահ ուղեկալ չի փակվել, չի կրճատվել: ԱՊՀ-ի եւ Հայաստանի պետական սահմանի վրա չկա թեկուզ մեկ մետր, որը «ծածկի տակ չէ» էլեկտրական-ահազանգման համակարգով, գործում է ռադիոլոկացիոն կայանը, լուսարձակային կայանը, պահպանվում է սահմանամերձ-հսկիչ հողաշերտը եւ այլն: Եվ մենք ի վիճակի ենք այդ ամենը պահել աշխատունակ վիճակում: Ամենակարեւորը՝ զինվորները նորմալ սնվում են, ապահովված են անհրաժեշտ ամեն ինչով: Բացարձակապես: Մատակարարման դժվարություններ, ինչ խոսք, լինում են, բայց դրանք շատ արագ հաղթահարում ենք: Իմ ջոկատի բոլոր ուղեկալներում, օրինակ, ոչ մի տեղ «բուրժույկա» կոչվող վառարան չկա. ամենուրեք կենտրոնական ջեռուցում է, նորմալ ջերմաստիճան թե ննջարաններում, թե մյուս կառույցներում ու շինություններում, թե զինվորական անձնակազմի ընտանիքների բնակարաններում ու դպրոցներում: Մեր ոչ մի ուղեկալում... ոջիլ չկա...

— Նյութական մատակարարումը դուք Ռուսաստանի՞ց եք ստանում, թե՞ Հայաստանից:

— Գործում է պարիտետային սկզբունքը: Օրինակ, ռազմական հանդերձանքն ստանում ենք Ռուսաստանից: Նաեւ՝ մթերքների մի մասը: Իսկ մյուս մասը ձեռք ենք բերում տեղում մուրհակներով, վարկերի հաշվին: Ասենք՝ կարտոֆիլը, բանջարեղենը խնդիրներ չունենք:

— Ձեր սպաները ժամանակի՞ն են ստանում աշխատավարձերը:

— Էական ուշացումներ չեն լինում: Սահմանապահ զորքերի հրամանատարությունը, իմ գնահատմամբ, գերապատվություն է տալիս սոցիալական հարցերին: Եթե լսում եք, թե ինչ-որ տեղ որոշ սպաներ արյուն են տալիս, որպեսզի ընտանիքը պահեն, ապա սահմանապահ զորքերի համար դա վայրենի բան է, այդպիսի բան չի եղել եւ հուսով եմ՝ երբեք չի լինի:

— Մի ժամանակ գործում էր օրենք ԽՍՀՄ պետական սահմանի մասին: ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո դուք ի՞նչ օրենքով եք առաջնորդվում:

— Կա օրենք Ռուսաստանի Դաշնության պետական սահմանի մասին: Ներքին կենսագործունեության բոլոր հարցերում առաջնորդվում ենք դրանով: Իսկ սահմանային ռեժիմի պահպանման խնդիրներում մենք, բնականաբար, ղեկավարվում ենք «Հայաստանի պետական սահմանի մասին» օրենքի պահանջներով: 1994 թ. Հայաստանի եւ Ռուսաստանի կառավարությունների միջեւ ստորագրվել է համաձայնություն, որը որոշարկում է Հայաստանի տարածքում գտնվող ռուսական սահմանապահ զորքերի կարգավիճակը, իրավունքներն ու պարտականությունները: Ըստ այդ համաձայնագրի, ռուսական սահմանապահ զորքերը պաշտպանում են Հայաստանի ու Թուրքիայի եւ Մեղրու շրջանում Հայաստանի եւ Իրանի սահմանը: Հայ-վրացական կամ հայ-ադրբեջանական սահմանների պաշտպանությունը մեր խնդիրների մեջ չի մտնում:

— Ինքնըստինքյան հասկանալի է: Իսկ ահա վերը նշված համաձայնագրի կատարման հարցում հայկական կողմի նկատմամբ դուք բողոքներ կամ պահանջներ ունե՞ք: Մեր կառավարությունն այդ համաձայնագրի շրջանակներում իր բոլո՞ր պարտավորություններն է կատարում:

— Իմ ջոկատի առջեւ դրված խնդիրների կատարման շրջանակներում ես հայկական կողմի հանդեպ որեւէ պահանջ չունեմ: Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը անցյալ ապրիլի 30-ին եղել է մեզ մոտ: Նա հանգամանորեն ծանոթացավ մեր կենցաղին, անձնակազմին, հանդես եկավ ելույթով: Ընդ որում, նրա ելույթը կրում էր ծրագրային-քաղաքական բնույթ: Ճիշտն ասած, մենք այդ չէինք սպասում, բոլորս զարմացած էինք: Եվ դա բոլորիս շատ դուր եկավ: Ինչ վերաբերում է հայկական կողմի կոնկրետ պարտավորություններին, ապա առաջինը անձնակազմի համալրման խնդիրն է: Եվ դա պետք է արվի հավասար չափերով: Այդ պարտավորությունները կատարվում են: Ահա այսօր էլ մեր ուսումնավարժական կետում Հայաստանից զորակոչված նորակոչիկներ կան: Ոչ լրիվ համալրման փաստեր, առավել եւս՝ համալրման ձախողումների փաստեր չեն եղել: Հայաստանը խոչընդոտներ չի հարուցում, որպեսզի իր քաղաքացիները պայմանագրային կարգով ծառայության անցնեն մեզ մոտ: Օգնում է այլ հարցերում եւս:

— Իսկ Հայաստանի նորակոչիկների վերաբերյալ դիտողություններ ունե՞ք:

— Մեզ արգելել են սահմանապահ զորքերի համար զինակոչային տարիքի երիտասարդներից նախնական հավաքագրում կատարել: Ռուսաստանում այդ հին կարգը պահպանվում է, իսկ Հայաստանում վերացված է: Լավ կլիներ, որ Հայաստանում նույնպես ապագա սահմանապահների նախնական ընտրության հնարավորություն տրվեր: Մենք Հայաստանից եկած համալրման հարցում պահանջներ ունենք զորակոչվածների առողջության, ռուսաց լեզվի իմացության հարցերում: Չգիտեմ, Հայաստանի զորքերում կա՞, արդյոք, նախնական ընտրության այդ ինստիտուտը: Բայց սահմանապահ զորքերի համար, հասկանալի, դա ավելորդ չէր լինի:

— Ինչ-որ տեղ կարդացել եմ, որ սահմանի մեկ կիլոմետր «ծածկը» արժե մեկ միլիարդ ռուբլի: Եվ իբր Ռուսաստանի 60 հազար կիլոմետրանոց սահմանի 7 հազար կիլոմետրն այս առումով չի «ծածկվում»: Իսկ ինչպե՞ս է մեզ մոտ, Հայաստանում:

— Ի՞նչ է սահմանի «ծածկելը» կամ «չծածկելը»: Եթե 7 հազար կիլոմետրը չի «ծածկվում», դա ամենեւին չի նշանակում, թե «չի պահպանվում»: Պարզապես ռազմապաշտպանական անհրաժեշտ համակարգերը լրիվ չեն: Իսկ գուցե եւ՝ պետք չեն: Ի՞նչ իմաստ ունի լրիվ կոմպլեկտավորված սահմաններ ստեղծել նախկին խորհրդային հանրապետությունների միջեւ: Ասենք՝ Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի, Ռուսաստանի եւ Ղազախստանի միջեւ: Գուցե ձեր տեղեկատվությունն այդ իմաստն է ունեցել, թե իբր սահմանի որոշակի հատված «ծածկված չէ»: Ինչ վերաբերում է ԱՊՀ սահմանի Հայաստանի հատվածին՝ այդպիսի խնդիր այստեղ չկա:

— Ինչպիսի՞ն են ձեր հարաբերությունները հայ բնակչության հետ: Հարկը պահանջվածի դեպքում դուք կարո՞ղ եք լիակատար չափով վստահ լինել, որ մեր բնակիչներն ամեն ինչ կանեն՝ ձեզ օգնելու, որպեսզի վնասազերծեք սահմանախախտին:

— Մենք արդեն պրակտիկայում այդպիսի փաստեր ունենք: Ե՛վ իրական սահմանախախտի վնասազերծելիս, ե՛ւ վարժական նպատակով մեր «բաց թողած» սպային կալանելիս: Անցյալ տարվա մայիսին, օրինակ, մի հովվի օգնությամբ ձերբակալեցինք իրական սահմանախախտի: Իսկ վարժական նպատակով իրականացված գործողությունը չէ՞ որ մեզ համար էր վարժական: Այն քաղաքացիները, ովքեր մեզ օգնեցին հայտնաբերել եւ վնասազերծել սահմանախախտին, ամենեւին չէին ենթադրում, թե դա մեր մարդն է: Մի երեխայի, օրինակ, հեծանիվ նվիրեցինք, որը վազել էր ուղեկալ եւ հայտնել սահմանախախտի մասին: Ոչ մի կասկած չունեմ՝ բնակչությունը մեզ օգնել է եւ կօգնի այդպիսի դեպքերում: Մի կարեւոր փաստ ասեմ: Հողերի սեփականաշնորհումից հետո սահմանամերձ գոտում աշխատող մարդկանց քանակը աճել է մի քանի անգամ: Եվ սահմանային ռեժիմի խախտման բացարձակապես ոչ մի փաստ՝ տեղական բնակիչների մեղքով, չի արձանագրվել:

— Այսինքն, զգացողություն չկա՞, որ դուք Հայրենիքում չեք գտնվում:

— Անհարմարության ոչ մի զգացում չունեմ: Եվ երբ ինձ առաջարկեցին գալ Արտաշատում ծառայելու, մտածելու համար հատկացնելով 10 րոպե, անհապաղ համաձայնեցի եւ եկա ողջ ընտանիքով: Մեկուկես տարի է այստեղ եմ, եւ այդ ընթացքում ոչ մի ռուս սպա չի դիմել՝ Ռուսաստան տեղափոխվելու խնդրանքով: Հակառակը, այնտեղից են ուզում գալ մեզ մոտ ծառայելու: Նաեւ այն պատճառով, որ մենք, ասենք, բնակարան չստացած ոչ մի սպա չունենք, գործում է մանկապարտեզը, դպրոցը, ծորակից տաք ջուր է հոսում, հարաբերությունները տեղական բնակչության հետ բարեկամական են: Անկեղծորեն գտնում եմ, որ իմ բախտը շատ լավ բերել է, որ Հայաստանում եմ ծառայում: Եվ այս հարցում իմ ենթակաների մեջ ես ըմբռնում եմ գտնում:

— Ինչպիսին է օպերատիվ իրադրությունը հայ-թուրքական սահմանի ձեր պաշտպանած հատվածում:

— Չէի ասի, թե բարդ է: Իրավիճակը կայուն է: Երկու պետությունների՝ Հայաստանի եւ Թուրքիայի մակարդակով պետական սահմանում հակասություններ եւ կոնֆլիկտային դրություններ չկան: Վերջին տարում նպատակային սադրանքներ, գնդակոծություններ չեն եղել: Առանձին փաստեր կան, բայց դրանք, ակնհայտորեն, թուրք սահմանապահների անձնական անկարգապահության վկայությունն են: Մեր կողմից պետական սահմանի ռեժիմի խախտման ոչ մի փորձ չի եղել: Նրանց կողմից՝ կա, սակայն դրանց թվաքանակը կտրուկ նվազել է:

— Վերջին հարցը, պարոն գնդապետ: Գեներալ Լեւ Ռոխլինը հայտարարություններ է անում Հայաստանից ռուսական զինվորական համակազմը հանելու մասին: Ձեր վերաբերմունքը:

— Ես կարծում եմ, որ առանձին պատգամավորի, նույնիսկ Դումայի հանձնաժողովի նախագահի կարծիքը չի արտահայտում Պետական դումայի եւ ընդհանրապես պետության տեսակետը: Պետդումայի գործը օրենսդրական գործունեությամբ զբաղվելն է, եւ ոչ թե մեծ քաղաքականության մեջ խառնվելը: Դրա համար կա Ռուսաստանի նախագահ, վարչապետ, կառավարություն: Անձամբ ես գտնում եմ, որ Հայաստանը Ռուսաստանի ռազմավարական դաշնակիցն է: Ով ուզենա-չուզենա՝ Ռուսաստանը մեծ պետություն է, որի ներուժը ամենեւին սպառված չէ, ավելին՝ 21-րդ դարը Ռուսաստանի դարն է լինելու: Ռուսաստանն ունի իր ռազմավարական շահագրգռությունների ոլորտը: Հայաստանն այդ ոլորտում է...

Հարցազրույցը վարեց
ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆԸ

Հարկադրված պատասխան

Հարգարժան խմբագրություն

Հարկադրված կարդացի ս.թ. փետրվարի 6-ին Ձեր թերթում տպագրված Ս. Ստեփանյանի խիստ հավակնոտ վերնագրով «Դաժան Խորեն Ա կաթողիկոսի սպանության մասին» հոդվածը, որի հեղինակը պատի տակի խոսակցությունների մակարդակով անդրադարձել է երջանկահիշատակ Խորեն Ա կաթողիկոսի մահվան հանգամանքներին: Զարմանալի է, երբ հոդվածագիրը կրկին հենվելով բոլորին հայտնի վստահություն չներշնչող «վկայի» պատմածների վրա, կատարել է «գիտական անժխտելի» եզրակացություն:

Նախ, շնորհակալ եմ հեղինակից, որ կարողացել է կատարել միակ ճիշտ եւ փաստարկված դիտողությունը, այն է՝ տպագրական վրիպակ է նկատել մեր հոդվածներից մեկում, երբ հիշատակել ենք եպիսկոպոս Մելքի-Թանգյանի անունը: Բայց ահա վրիպակի վրա կառուցվող եզրակացությունը անհիմն է գիտական առումով, չափից անցնող, մեղմ ասած, պատիվ չբերող գիտության թեկնածուին:

Ինչպես հայտնի է, ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱՆ ազգային անվտանգության արխիվը 1990 թվից բաց է ուսումնասիրողների առաջ: Ցավոք, որոշ գիտնականներ եւ հատկապես լրագրողներ ծանոթ չլինելով այդ տարիներին գործող ՆԳԺԿ ՄԳՔՎ-ի գործունեության խոհանոցին եւ քրեական ու քրեական դատավարության կարգին, երբեմն ոչ ճիշտ մեկնաբանությունների են հանգում:

Դրանից չի խուսափել նաեւ հոդվածագիրը եւ ավելին դրսեւորել է արխիվային նյութերից օգտվելու տարրական գիտելիքների բացակայություն: Դա է պատճառը, որ պաթետիկ հայտարարում է, թե մեղադրական եզրակացություն կազմելուց հետո ՆԳԺԿ մարմինները չէին կարող հարցաքննել մեղադրյալին: Հոդվածագիրը պարզապես չգիտի, որ ՆԳԺԿ ԳՔՎ համապատասխան բաժնի մեղադրական եզրակացությունից հետո գործը քննում էր ՆԳԺԿ «Հատուկ խորհրդակցությունը» կամ մինչ այդ գործող «Եռյակը», ուստի չի բացառվում հարցաքննության հնարավորությունն այդ եզրակացությունը կազմելուց հետո: Այնպես որ, ըստ նշված արխիվի տվյալների, Խորեն Ա կաթողիկոսի մահվանից մոտ մեկ շաբաթ առաջ ձերբակալված խոհարար Գ. Կլեկչյանին կարող էին 1938 թ. ապրիլի 11-ից մինչեւ հուլիսի 15-ը, երբ կայացել է ՀԽՍՀ ՆԳԺԿ «Հատուկ խորհրդակցության» որոշումը նրա նկատմամբ, ընկած ժամանակահատվածում նաեւ հարցաքննել:

Ի դեպ, անիմացության նման բազմաթիվ անճշտություններ, վրիպումներ տեղ են գտել հոդվածագրի 1994 թվին լույս տեսած «Հայ առաքելական եկեղեցին ստալինյան բռնապետության օրոք» գրքում: Մենք առաջիկայում կանդրադառնանք դրանց: Սակայն վրդովեցուցիչ է, երբ հեղինակը իր «քննադատական անդրադարձում» փորձում է անթաքույց գովազդել իր իսկ գիրքը: Մոռացկոտ հոդվածագրին հարկ է հիշեցնել, որ Խորեն Ա-ի հնարավոր սպանության վարկածը քիչ թե շատ հաստատող առաջին փաստացի տվյալները հրապարակվել են մեր հոդվածներում:

Մեծարգո խմբագիր: Թերեւս, կարելի էր լռությամբ մատնել այդ հոդվածը: Այդպես էլ կվարվեի, եթե հոդվածագրի «լեզվում» կոկորդ չպատռեր երեսնական թվականների գրելաոճը:

ԱՐՍԵՆԱԿ [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Վերջերս Հավանայում շշուկավոր հանաք էր շրջում. Կաստրոն հասնում է դրախտի դուռը եւ թախանձում Սուրբ Պետրոսին թողնել գեթ երեք րոպե խոսել Աստծո հետ։ «Լավ, բայց երեք րոպեից ոչ ավել», փնթփնթում է Պետրոսը ու ներս

Հավանայի բնակչության 40-60 տոկոսն է միայն հասու դոլարին, իսկ քաղաքից դուրս՝ ամբողջ երկրում նույնիսկ 25 տոկոսը։ Մնացյալներն ապրում են «ազատության» ամսական ռիթմով. կան դեսպանատներ, որոնց միջին ամսական աշխատավարձը 200 պեսո է, այսինքն 10 դո-

միշտ ուղեկցել է նրան։ Վերջին [illegible] հետո անգամ, երբ Պեկինը մի միլիոն դոլար նվիրի Կուբան, միեւնույն է, չի հետեւի չինական մոդելին։ «Կուբան, նախ եւ առաջ, տեսության կապիտալիզմ է», պնդում է քաղաքացիներից մեկը։ Այլախոհ Վլադիմիր Ռոկայի

ԿՈՒԲԱ

Ամեն բան փոխվում է... բացի Ֆիդել Կաստրոյից

Այժմ Կուբայում ամենուր իշխում է դոլարը. ամեն տեղ՝ սեւ շուկաներ, պոռնկություն, սոցիալական բեկումներ... «Մորուքավորների» հաղթանակից երեսունութ տարի հետո, հեղափոխությունը վերադարձել է իր մեկնակետին։ Գերագույն առաջնորդը «հարմարվում է»՝ կառչելու իշխանությունից։

թողնում նրան։ Ֆիդելը վեց ժամ անվերջ խոսում է։ Առաքյալը ներս է ճչկրակում։ «Շատ բարի, Պետրոս», վերջինիս դիմում է ակնհայտորեն ուժասպառ եղած Աստվածը. «Ես համաձայն եմ կոմունիզմին դրախտում տեղ տալ։ Սակայն, ինչո՞ւ է նա ուզում նստել իմ բազկաթոռին»։

Ինչեւէ... Իջնենք երկիր, «այսաշխարհիկ» կյանքում, ինչպես եւ «անդրաշխարհիկում», Ֆիդել Կաստրոն ոտքերը չի պոկում գետնից։ Սովետական ավագ (նաեւ առատաձեռն) եղբոր վախճանից հինգ տարի անց, դոլարի օգտագործման արգելքը վերանայելուց երեքուկես տարի եւ Վատիկան այցելելուց (ի դեպ, իր խոսքերով, այն «հրաշք» է) երեք ամիս հետո, պհա, 70-ամյա գերագույն հրամանատարը հավաստում է, որ պատրաստ է դիմել մարդկության հայտնի ամեն հնարքների, միայն թե չզրկվի իր միակ մոլությունից՝ բացարձակ իշխանությունից։

Հավանայի ծովափում Մալեկոնում գիշեր ու ցերեկ պոռնկուհիներ են «ճեմում» եւ դոլարավոր զբոսաշրջիկներ որսում։ Ի վերջո, չէ՞ որ ժամանակին երկիրը «Ամերիկայի հասարակաց տունն էր», եւ չնայած վերջին 38 տարիների ընթացքում «արմատախիլ էր արվել» «կաստրոականության» կողմից, բայց եւ այնպես, այսօր պոռնկությունը փարթամորեն բարգավաճում է։ Իսկ դոլարի համատարած օրինականացումը, որը մատչելի է դառնում, անշուշտ, ոմանց համար, շքեղ խանութները, թվում է, թե խարխլում է «հեղափոխական մաքրության» հիմքերը։ Երկար տարիներ հավասարապաշտ Կուբան այսօր աննախընթաց վայրիվերումներ է ապրում։ Ֆրանսիական «Էքսպրես» հանդեսի հավաստմամբ,

լար. նրանց դոլարներ են մատակարարում Մայամիի իրենց բարեկամները։

Սեւ շուկան «սնուցվում է» օրինախախտումներից եւ մեծ վերելք է ապրում։ Կոմունիստական կուսակցության մարմին «Գրանմա»-ն (կրկնում՝ միակ օրաթերթը) օրերս տագնապում էր, թե ծխախոտի ամբողջ բերքի 30 տոկոսն անհետանում է տնկարանի եւ ֆաբրիկայի միջեւ ընկած ճանապարհին։ Եվ այս ամենի ֆոնի վրա Առաջնորդը վերջերս (Հավանայում ԿԿ ռեգիոնալ համագումարում) համոզում էր, թե զբոսաշրջությունը, էկոնոմիկայի ազատականացումը եւ դոլարի օրինականացումը «մարտավարության» ածանցյալներ են, եւ որ «ռազմավարական» նպատակը սոցիալիզմն է։ Որի՞ն հավատալ... Հավանաբար, ոչ մեկին, ոչ մյուսին։ Քանզի, լինելով ճշմարիտ լենինիստ, փոփոխվող հանգամանքներին հարմարվելու ունակ Կաստրոն հարաբերությունները է վերահաստատում փորձառության տրամաբանության հետ, որը

խոսքերով՝ ավելի լավ է գործ ունենալ ավատատիրական վարչակարգի հետ։ «Կաստրոն իր ձեռքում է պահում ամբողջ սեփականությունը եւ վարվում է նրա հետ ըստ ցանկության։ Ի տարբերություն չինացիների, նա խիստ հսկողության տակ կպահի երկրի արտադրողական ուժերը»։ Այդ իրողությունը հաստատում են բոլոր օտարերկրացիները։ Ցանկացած բնագավառի ներդրում՝ սկսած անանասի տնկարաններից մինչեւ նավթի արդյունահանում, հյուրանոցներից մինչեւ նիկել, ամեն ինչ հանգում է գերագույն առաջնորդին, որը միանձնյա չափում եւ ձեւում է ամեն բան։ «Իշխանությունը հիմնված է շրջված բուրգի վրա», շեշտում է Ռոկան։ Իսկ մի օտարերկրացի դիվանագետ ծաղրում է. «Ֆիդելն զբաղվում է թե սկզբունքային խոշոր հարցերով, թե մանրամասներով, իսկ մնացածը վստահում է իր նախարարներին»։

Ինչ վերաբերում է երկրում ամենաբուժիչ [illegible] տարփողված զբոսաշրջությանը, ապա վերջինս չի «դարմանում բոլոր դարդերը»։ Կուբայի «տնտեսական հրաշքը» խիստ փխրուն է։ Ճիշտ է, այս տարի տնտեսական աճը կարող է կազմել 7 տոկոս, սակայն 1990-93 թթ ին 35 տոկոսանոց անկում է տեղի ունեցել։ Շոշափելի է արտաքին ֆինանսական դեֆիցիտը։ Ամերիկացի մի կոնգրեսականի դիպուկ բնորոշմամբ, «Կաստրոյից Գորբաչով դուրս չի գա»։

Սակայն, ո՞վ գիտի, գուցե դուրս գա, երբ ցանկանա... Ինչեւէ։ Աշխարհը փոփոխվում է, իսկ Ֆիդելը մնում է նույնը։

Պատրաստեց ՍԵՐԳԵՅ ՄԿՐՏՉՅԱՆԸ

ՍՈՖԻԱ

Բուլղարիան հույս ունի ՆԱՏՕ-ից ցորեն եւ վառելիք ստանալ

17 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», RFI, DW։ Բուլղարիայի ժամանակավոր կառավարությունն այսօր հայտարարեց վառելիքի գները եռապատիկ բարձրացնելու մասին։ Վարչապետ Ստեֆան Սոֆյանսկին ասաց, թե դա անհրաժեշտ է տնտեսական ճգնաժամը կարգավորելու համար։ Կառավարության արտակարգ նիստից հետո գյուղատնտեսության նախարար Ռումեն Խրիստովը հաղորդեց, որ Բուլղարիայում ցորենի 20 օրվա պաշար է մնացել։ Նա ենթադրեց, որ շտապ կարգով ցորենի ներմուծումը կարող է հանգեցնել հացի գնի հնգապատիկ աճին։ Բուլղարացիները տնտեսական ճգնաժամի համար մեղադրում են նախկին սոցիալիստական կառավարությանը, որի հետ կապեր հաստատած բուլղարական ընկերությունները ժամանակին ստացել էին ցորենը ցածր գներով երկրից արտահանելու իրավունք։ Արեւմտյան լրագրողները հաղորդում են, թե Սոֆիայում հացի խանութների մոտ հսկայական հերթեր են գոյացել, եւ որ Բուլղարիայի մի շարք ավաններում հացի պակասի պատճառով անկարգություններ են տեղի ունեցել։

Այդ պայմաններում, Բուլղարիայի նոր կառավարությունը եւ երկրի նախագահ Ստոյանովն այսօր պաշտոնապես հայտարարեցին, թե Բուլղարիան մտադիր է դառնալ ՆԱՏՕ-ի անդամ։ Բուլղարիան Վարշավյան դաշինքի նախկին անդամներից վերջինն է, որը ցանկացավ միանալ հյուսիսատլանտյան դաշինքին։ Մոտակա ժամանակներում նախագահ Ստոյանովի նախաձեռնած եւ երկրի ժամանակավոր կառավարության կողմից հաստատված որոշումը կներկայացվի ՆԱՏՕ-ի ղեկավարությանը։ Բուլղարիայի խորհրդարանը 93 թվականին էր դեռ ցանկություն հայտնել պայքարել երկիրը ՆԱՏՕ-ի կազմ մտցնելու համար, սակայն սոցիալիստական նախկին կառավարությունը հայտարարել էր, թե Բուլղարիայի ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու հարցը կախված կլինի այդ կազմակերպության Ռուսաստանի միանալու հարցից։

ՄԱՀԱՊԱՏԻԺ

Եվրախորհրդարանը մի բան է պահանջում, Ռուսաստանի քաղաքացիները՝ ուրիշ

17 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի վարչակազմին առընթեր ներման հանձնաժողովի ղեկավար Անատոլի Պրիստավկինը հաղորդեց, որ Ռուսաստանում վերջին կես տարվա ընթացքում ոչ մի մահապատիժ ի կատար չի ածվել, ինչը վկայում է, որ Ռուսաստանը չի խախտել առավելագույն պատիժը սառեցնելու վերաբերյալ Եվրոպայի խորհրդին տված խոստումը։ Ինտերֆաքսը վկայակոչում է Պրիստավկինին, որն ասաց, թե անցյալ տարվա ընթացքում 62 մարդ էր մահապատժի ենթարկվել, սակայն օգոստոսից սկսած՝ մեղադրյալներից եւ ոչ մեկի նկատմամբ մահապատիժն ի կատար չի ածվել։ Պրիստավկինի խոսքերով, վերջին 2 տարվա ընթացքում շուրջ 2500 մեղադրյալների մահապատիժը փոխարինվել է ցմահ բանտարկությամբ։ Սակայն մեղադրյալներն այնպիսի անմարդկային պայմաններում են ապրում, որ հաճախ խնդրում են ի կատար ածել մահվան դատավճիռը։ Նա խորհրդարանին կոչ արեց օրենք ընդունել՝ մահապատիժը ընդհանրապես չեղյալ հայտարարելու մասին։ Եվրախորհրդարանի վեհաժողովի խորհուրդը Ռուսաստանին եւ Ուկրաինային անցյալ ամիս քննադատեց այն բանի համար, որ Եվրոպայի խորհրդին միանալուց եւ առավելագույն պատիժը չկիրառելու մասին խոստումը տալուց հետո այդ երկրները շարունակել են ի կատար ածել մահվան դատավճիռը։ AP լրատվական գործակալությունը նշում է, որ Ռուսաստանի ղեկավարները դժվար խնդրի առջեւ են կանգնել, քանզի մի կողմից միջազգային հանրությունը պահանջում է չեղյալ հայտարարել մահապատիժը, իսկ մյուս կողմից Խորհրդային Միության փլուզումից հետո Ռուսաստանում հանցագործությունների շեշտակի աճով մտահոգված շարքային քաղաքացիները պահանջում են չհրաժարվել առավելագույն պատժից։

Կիպրոսը քննարկում է կղզում բազմազգ ուժեր տեղաբաշխելու հեռանկարները

ՆԻԿՈՍԻԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Կիպրոսի Հանրապետության կառավարության պաշտոնական ներկայացուցիչ Յանակիս Կասուլիդիսը հաստատել է, որ կիպրական կողմը Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Մալքոլմ Ռիֆքինդի հետ իրոք քննարկել է կղզում բազմազգ ուժեր տեղաբաշխելու հնարավորությունը։

Կասուլիդիսի խոսքերով ասած, այդ ուժերի վրա դրվելու են կղզու երկու համայնքների անվտանգությունն ապահովելու պարտականությունները։ Ընդսմին, սակայն, նա նշել է, որ «կիպրական կողմը բազմազգ ուժերի տեղաբաշխման գաղափարի իրականացման լիակատար ծրագիր չունի»։

Պաշտոնական ներկայացուցիչն ընդգծել է, որ այդ ուժերը պետք է օժտված լինեն ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի մանդատով։ Կառավարությունը պատրաստ է համաձայնել հունական եւ թուրքական կոնտինգենտների մասնակցությանը այդ ուժերում։

Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հաղորդման, մեկնաբանելով Կիպրոսում բազմազգ ուժերի տեղաբաշխման հեռանկարները, Կասուլիդիսը նշել է, որ, ինչքան իրեն հայտնի է, ԱՄՆ-ը բարեհաճ է վերաբերվում ռուսական կոնտինգենտի մասնակցությանը դրանց։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Նաինա Ելցինան ամուսնուն չի խնդրել հրաժարական տալ

17 ՓԵՏՐՎԱՐ, RFI։ «Կոմսոմոլսկայա պրավդա» թերթը, վկայակոչելով նախագահի վարչակազմը, այսօր հայտնեց, թե Նաինա Ելցինան իբր համոզել է ամուսնուն՝ նախագահ Ելցինին, առողջական վիճակի պատճառով հրաժարական տալ։ Հենց այսօր էլ այդ հաղորդագրությունը հերքեցին ինքը՝ Նաինա Ելցինան եւ նախագահի մամլո քարտուղար Սերգեյ Յաստրժեմբսկին։

Աում Սինրիկյոն չի արգելվելու

Ճապոնիայում Աումը չի արգելվելու։ Այդ որոշմանն է հանգել աղանդի լուծարման հարցով զբաղվող փորձագետների հանձնաժողովը՝ ելնելով մարդու իրավունքների պաշտպանների քննադատությունից, եւ այն կարծիքին են հայտնում, որ Աումը հասարակությանն այլեւս չի սպառնում։ Աղանդը շարունակում է գործել։ Որոշ կենտրոններում պաշտամունքի գործողությունները շարունակվում են...

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

ԱՄՆ

Քլինթոնն ամեն ինչից տեղյակ է

«Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթի փետրվարի 8-ի համարում զետեղված նյութը տեղեկացնում է, որ Ֆարհադ Ազիմա անունով իրանցի մի գործարար, որը 1995-96 թվերին Սպիտակ տանը երեք անգամ ներկա է եղել սուրճի հյուրասիրություններին, վերջերս հիշատակվել է ԱՄՆ-ի նախագահական ընտրարշավի ֆինանսավորման հարցերին անդրադարձող «Նյուզդեյ» թերթի հոդվածներից մեկում։ Ըստ այդ նյութի, Սպիտակ տանը կազմակերպված օգոստոսի 6-ի հյուրասիրությանը Ազիմայի սեղանակիցն է եղել նաեւ Դոն Սթեյսին, որը Հյուստոնի (Տեխաս) Ամոկո Եվրասիա նավթային ընկերության նախագահն է։ Նրանք իրար ճանաչում են, քանի որ երկուսն էլ ծառայում են Միացյալ Նահանգներում Ադրբեջանի առեւտրի պալատի վարչությունում եւ հետապնդում են միեւնույն նպատակը՝ նոր շուկաներ բացել նախկին Խորհրդային Միությունում։

«Նյուզդեյի» թղթակիցներին Սթեյսիի ներկայացուցիչ Կրեգ Կլոքն ասել է, որ Սթեյսին մի քանի ամիս է, ինչ փորձում է հանդիպել նախագահ Քլինթոնի հետ հատկապես Ադրբեջանի նկատմամբ Ամերիկայի քաղաքականությունը փոփոխության ենթարկելու նկատառումներով։ Ամոկոն եւ ամերիկյան այլ ընկերություններ ցանկանում են ներդրումներ կատարել ադրբեջանական նավթի բնագավառում, բայց նրանց խոչընդոտում է 1992-ից ի վեր Ադրբեջանի վրա դրված արգելքը։

Նշված հյուրասիրությանը ներկա մեկ այլ անձնավորություն՝ Չիկագոյից իրավաբան Ջոզեֆ Պաուերը, մեծապես զարմացած է եղել այն փաստից, որ Քլինթոնը Սթեյսիի հետ բավական երկար ժամանակ եւ մանրամասնորեն քննարկել է Ադրբեջանի հարցը։ «Զարմանալի էր, որ նա լավատեղյակ էր այդ հարցին։ Մինչդեռ մենք կարծում էինք, որ հարցը դեռ շատ աղոտ է», նշել է նա «Նյուզդեյի» թղթակցին։

Մյուս կողմից, Ազիման, որն առատաձեռնորեն է օժանդակել ինչպես հանրապետական, այնպես էլ դեմոկրատական ազգային կոմիտեներին, հաստատել է, որ իր այցելությունները Սպիտակ տուն նորություն չեն, եւ որ 16 տարի է, ինչ ինքը ելումուտ ունի այնտեղ՝ սկսած Ռեյգանի վարչակարգի օրերից։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ֆրանսահայ փորագրող-նկարիչը Հայաստանում մինչեւ վերջերս հայտնի էր միայն Ազգային պատկերասրահում պահվող 300 գծանկարներով, որը նրա ամենամեծ հավաքածուն է համարվում: Շնորհիվ մեծանուն նկարչի ամենանվիրյալներից մեկի՝ Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանի գրական-հուշային ներբաժնի վարիչ Մելանյա Եղիազարյանի, ֆոնդային արխիվներից ի հայտ են եկել նաեւ Էդ-

Էդգար Շահինի նամակները հայտնություն էին որդու համար

Նկարչի մահվան 50-ամյակը ոչնչով չի՞ նշանավորվելու

գար Շահինի 165 նամակները, չորս մատիտանկարներ, նաեւ լուսանկարներ, որոնց հեղինակը դարձյալ Շահինն է: Գրեթե ողջ նյութը Մելանյա Եղիազարյանը «պեղել» է Արշակ Չոպանյանի արխիվից, չորս մատիտանկարներից մեկում Չոպանյանի գծանկարն է:

Մ. Եղիազարյանը, որն իր թանգարանային գործունեության 20 տարիներից 12-ը նվիրել է Էդգար Շահինի կյանքի ու գործունեության ուսումնասիրմանը, պնդում է, որ նամակները լույս սփռեցին մի քանի կարեւոր ու վիճելի հարցերի վրա: Մինչ այսօր էլ Շահինը ներկայացվել է որպես հայկական միջավայրից կտրված ֆրանսիական հակում ունեցող նկարիչ, սակայն նամակները խոսում են այն մասին, որ նկարիչը մշտական կապ է պահպանել հայ գրականության ու արվեստի երեւելիների հետ՝ Վարուժան, Սիամանթո, Կոմիտաս, Չոպանյան, եւ ամեն կիրակի նրա տունը հավաքատեղի է եղել հայ մտավորականության համար: Շահինի քաղաքական կյանքից հեռու մնալու պատճառը, ինչպես Ա. Չոպանյանի հետ ունեցած նամակագրությունն է հուշում, հոր Պոլսում մնալով էր պայմանավորված, եւ որդին պարտավոր էր զգուշավոր լինել նրա կյանքը չվտանգելու համար: Թեեւ, ավելացնենք, Էդ. Շահինը մաս է կազմել Ռամկավար ազատական կուսակցությանը:

Մելանյա Եղիազարյանը հետազոտում Էդգար Շահինի նամականին համալրել է դրանց թիվը հասցնելով 200-ի: Ռուբեն Դրամբյանի դուստրը նրան է տրամադրել Ազգային պատկերասրահում պահվող հորն ուղղված նամակները: Թանգարանի աշխատակցի ասելով, սա ամբողջը չէ, եւ կարծում է, որ Մ. Սարյանի եւ այլոց արխիվներում Շահինի նամակներից կարող են պահպանված լինել:

Մ. Եղիազարյանը պատրաստվում է նամականին հրատարակել Շահինի մահվան 50-ամյակի առիթով, որը լրանում է մարտի 18-ին: Նրա ասելով, չնայած նամակները կենցաղային բնույթի են, սակայն «մեծության կենցաղն էլ է հետաքրքիր եւ ցուցանմուշի է վերածվում»:

Նամակներն արդեն վերծանված էին ու պատրաստ տպագրության, երբ բոլորովին անսպասելի հանդիպում է Շահինի որդու՝ Պիեռ (Պետրոս) Շահինի հետ: Այդ մասին նամակներից է իմացել, սակայն հետագայի հետ կապված ոչինչ հայտնի չէր: Առաջին հանդիպումը տեղի է ունեցել 94-ին Պիեռ Շահինի Ազգային պատկերասրահ կատարած առաջին այցի ժամանակ, որտեղ էլ ներկայացնում է հոր նամականին: «Նամակները հայտնություն էին որդու համար, նա ոչ մի ձեռագիր չունի», հայտնեց Մ. Եղիազարյանը: Պիեռ Շահինը նամականին հրատարակելու ցանկություն է հայտնել, ուստի բոլոր նամակները թարգմանվել են ֆրանսերեն եւ ուղարկվել նրան, սակայն հրատարակման վերաբերյալ առայժմ որոշակի ոչինչ հայտնի չէ:

Նկարչի որդուն, անշուշտ, շատ է հետաքրքրում Մելանյա Եղիազարյանի կատարած աշխատանքը, եւ նա հյուրընկալվում է Նորմանդիայում գտնվող «Էդգար Շահին» կենտրոնում, որը Պիեռ Շահինը հիմնադրել է 84 թվին իր ասելով «տարբեր ազգությունների նկարիչներին օգնելու նպատակով: «Մենք կարող ենք այստեղ պահել եւ օգտակար աշխատանք տանել բոլոր նրանց հետ, որոնք ճշմարիտ գաղափարների կրողներ են», հայտնել է Պիեռ Շահինը: Հայաստանից երկուսն արդեն հյուրընկալվել են «Էդգար Շահին» կենտրոնում Մելանյա Եղիազարյանը եւ նկարիչ Սամվել Համբարձումյանը, որն արժանացել է թանգարանի առաջին հարկում պահվող Է. Շահինի օֆորտի արտատպումներով երկու ամիս աշխատելու պատվին: Թանգարանի ցուցասրահում բացվել է նաեւ Ս. Համբարձումյանի աշխատանքների ցուցահանդեսը: Ինչպես հավաստում է Մելանյա Եղիազարյանը, որդին հոր արվեստի ջերմ երկրպագուն է եւ ոչինչ չի խնայում աճուրդներից ձեռք բերելու հոր հետ կապված ամեն ինչ:

Ելնելով նրանից, որ ոչ Ազգային պատկերասրահը, ոչ էլ գրականության եւ արվեստի թանգարանը չեն պատրաստվում որեւէ միջոցառումով հիշատակել Էդգար Շահինի մահվան 50-ամյակը, նրա նամականու հրատարակությունը կմնա միակ նշումը, երբ իրականություն դառնա:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱՄՆ

Եղեռնը կդասավանդվի Մասաչուսեթսի դպրոցներում

Թոլմանն եղբայրների գնահատելի նախաձեռնությունը

Մեջբերելով Ադոլֆ Հիտլերի «Ի վերջո, ո՞վ է հիշում հայերին» հայտնի խոսքերը, Մասաչուսեթս նահանգի սենատոր Ուորեն Թոլմանն (դեմոկրատ Ուոթերթաունից) ու նրա եղբայրը՝ Ներկայացուցիչների պալատի անդամ Սթիվեն Թոլմանը, նախագիծ են ներկայացրել օրինականացնելու եւ պարտադիր դարձնելու «1845–50 թվերի մեծ սովը Իռլանդիայում», «1915–22 թվերի հայկական ջարդերը» եւ «1933–45 թվերի հրեաների ողջակիզումը» թեմաների դասավանդումը նահանգի հանրակրթական դպրոցներում:

Internet ցանցով AZG/MIRROR SPECTATOR ծառայությունը տեղեկացնելով այս մասին, ավելացնում է, որ մինչեւ օրս Մասաչուսեթսի դպրոցներում աշակերտներից պահանջվել է պատմություն առարկայից սովորել հիմնականում միայն երեք գլխավոր թեմաներ. «Անկախության հռչակումը», «Միացյալ Նահանգների Սահմանադրությունը» եւ կենտրոնաձեւ իշխանության կողմնակից՝ «Ֆեդերալիստների շարժումը»: Ըստ Թոլմանների, վերոհիշյալ երեք թեմաների ներառումը կրթական ծրագրերում նշանակելու է ճանաչումը մեր արդի պատմության վատթարագույն դաժանությունների: «Մասաչուսեթսի բնակիչների մոտ կեսն իրենց նախնիների ընտանիքում զոհեր են տվել մեծ սովի, եղեռնի կամ ողջակիզման օրերին եւ ուղղակի անհասկանալի էր, թե ինչու մինչեւ օրս մեր աշակերտները ոչինչ չգիտեին իրենց ծնողների ԱՄՆ գաղթելու պատմության մասին», նշել է Ուորեն Թոլմանը:

Նախագիծը վավերացման համար այժմ գտնվում է օրենսդիր մարմինների ձեռքում:

«Արդի հայ պետականության խնդիրը» ԱՄՆ-ի Թաֆթս համալսարանում

«Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթից ստացված ֆաքսը տեղեկացնում է, որ երեք հայտնի պատմաբաններ Մեդֆորդի (Մասաչուսեթս) Թաֆթս համալսարանում ներկայացնելու են «Արդի հայ պետականության խնդիրը» ընդհանուր խորագրով դասախոսությունների մի շարք, որի ընթացքում նրանք քննարկելու են Հայաստանի ներկա քաղաքականության համատարփակ դինամիկան եւ ժողովրդի հոգեւոր անցյալի պատմությունը:

Ֆաքսում նշվում է, որ Խորհրդային Միության փլուզման եւ Անդրկովկասում պատերազմի բռնկման հետեւանքով հայոց ազգային պետականության հարցը միջազգային ասպարեզում առավել ուշադրության է արժանացել, եւ հայ ժողովրդի մնած ներկա պայքարը հասկանալու համար անհրաժեշտ է ճիշտ հասկանալ նրա հոգեւոր անցյալի պատմությունը Անդրկովկասի նման աշխարհագրական բարդ տարածաշրջանում:

Դասախոսությունների շարքը բացելու է Սյոնա Քոլեջի պատմության դասախոս, պրոֆեսոր Ջորջ Բուռնությանը, որը փետրվարի 27-ին խոսելու է «Հայաստանի անկախության ներգործությունը սփյուռքահայության վրա» թեմայի շուրջ:

Երկրորդ դասախոսությունը կայանալու է մարտի 25-ին, որի ընթացքում Լոս Անջելեսի Կալիֆոռնիա համալսարանի պատմության դասախոս, պրոֆեսոր Ռիչարդ Հովհաննիսյանը ներկայացնելու է «Հայաստանի Հանրապետությունը 1918–20 թթ. եւ հետխորհրդային շրջանում» նյութը: Իսկ ապրիլի 22-ին Չիկագոյի համալսարանի քաղաքագիտության դասախոս, պրոֆեսոր Ռոնալդ Սյունին «Ազգակազմություն, ազգաբաժանում եւ կայունության փլուզում» ընդհանուր խորագրի ներքո անդրադառնալու է «Նոր հեռանկարներ հայկական ցեղասպանության ճանաչման համար» թեմային:

Նախատեսված է, որ բոլոր դասախոսությունները տեղի կունենան Թաֆթս համալսարանի Բարնում սրահում, երեկոյան ժամը 7.30–9.00:

Հ. Օ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱՊԱԼԱՏ

Սփյուռքահայ գրողներին, հրատարակիչներին եւ խմբագիրներին

Հայաստանի ազգային գրապալատը ազգային մատենագիտության, կենտրոնացված քարտագրացուցակավորման, մամուլի վիճակագրության եւ տեղեկատվության գիտական կենտրոն է, ինչպես նաեւ տպագիր նյութերի պահպանության արխիվային կենտրոնը: Այն հիմնադրվել է 1922 թվականին եւ ունի վերջին 70 տարիների ընթացքում հանրապետությունում լույս տեսած տպագիր նյութերի (գրքեր, թերթեր, ամսագրեր, նոտաներ, գեղարվեստական ալբոմներ, քարտեզներ, գիտաժողովների նյութեր, պաստառներ եւ մշակութային միջոցառումների ազդագրեր, ծրագրեր, հրավիրատոմսեր եւ այլն) շուրջ 3,5 միլիոնի հասնող անձեռնմխելի արխիվային ֆոնդ, որը ամենաամբողջականն է մեզանում:

Այսօր, կարծում ենք, ժամանակն է պետական հովանու ներքո ձեռնարկել լիարժեք ազգային մատենագիտության ստեղծման եւ համահայկական տպագիր նյութերի արխիվային ազգային ֆոնդի հիմնադրման գործը: Մեր ազգային մշակույթի միասնականության ձեւավորմանը եւ զարգացմանը մեծապես նպաստող այդ շատ կարեւոր ծրագիրը անհնար պիտի լինի իրականացնել առանց համատեղ ջանքերի: Ուստի խնդրում ենք հայերեն եւ օտար լեզուներով Ձեր հրատարակած ընթացիկ ամեն կարգի նյութերից մեկական օրինակ ուղարկել գրապալատ: Ստացված գրքերը, պարբերականները եւ այլ նյութերը կմշակվեն, կուսումնասիրվեն, կհամակարգվեն եւ ի հարկի կարտացոլվեն գրապալատի հրատարակությամբ ամսական պրակներով լույս տեսնող մատենագիտական տարեգրքերի մեջ:

Տարբեր ժողովուրդների ազգային մատենագիտությունները, որպես օրենք, սովորաբար ընդգրկում են նաեւ օտար երկրների մամուլում եւ գրականության մեջ տվյալ ժողովրդի մասին լույս տեսած հոդվածներն ու ուսումնասիրությունները: Ըստ այդմ, խնդրում ենք մեզ ուղարկել նաեւ Ձեր երկրներում օտար թերթերի եւ ամսագրերի մեջ կամ էլ առանձին գրքերով Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի մասին լույս տեսած մշակութաբանական, տնտեսագիտական, քաղաքագիտական եւ այլ բնույթի վերլուծական հոդվածներն ու ուսումնասիրությունները:

Մենք նախատեսում ենք հրատարակվող մատենագիտական տարեգրքերը բաժանորդագրությամբ առաքել ամբողջ աշխարհի հայկական մշակութային կենտրոններին, գրադարաններին, խմբագրություններին, անհատներին եւ բոլոր այն օտար կազմակերպություններին, որոնք ցանկություն կունենան ձեռք բերել դրանք:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ
Հայաստանի Ազգային գրապալատի տնօրեն

Միա Ֆարոուի գիրքը նորություն կբերի՞

Միա Ֆարոուի վերջերս ԱՄՆ-ում լույս տեսած հիշողությունների գիրքը՝ «Այն, ինչ կորչում է» վերնագրով, պատմում է ոչ միայն հայտնի դերասանուհու «աստղ» դառնալու ոդիսականի եւ 14 զավակների, այլ նաեւ նրա հարաբերությունների մասին այնպիսի հռչակավոր անձնավորությունների հետ, ինչպիսիք են Վուդի Ալենը, Ֆրենկ Սինատրան եւ Անդրե Պրեւինը:

Միա Ֆարոուն մեր հանդիսատեսին ծանոթ է առաջին հերթին Ագաթա Քրիստիի վեպի հիման վրա նկարահանված «Ճակատագրական ճանապարհորդություն» ֆիլմով: Նրա երբեմնի ամուսին Վուդի Ալենը հայտնի դերասան է ու ռեժիսոր, Սինատրան՝ 60-ականների ճանաչված երգիչ եւ դերասան:

Գրքի հրատարակչի՝ Նեն Թալիզի խոսքերով՝ «Միան գրքում այնքան լավ է նկարագրում իր հարաբերությունները Վուդիի եւ մյուսների հետ, որ ամբողջովին հասկանում ես, թե ինչու է սիրահարվել նրանց»:

Հրատարակելով այս լուրը, «Հերալդ Տրիբյուն» թերթն այնուամենայնիվ հարց է տալիս, թե արդյոք գիրքը նորություն կպարունակի՞ աստղերին արդեն հայտնի փաստերի վերաբերյալ:

Հ. Օ.

ՌԵՊԼԻԿ

Հեռուստաեթերը՝ մանուկներին

Հայկական պետականության կայացումը, ինչպես հայտնի է, ուղեկցվում է վայրենի շուկայական հարաբերությունների հաստատմամբ, շուկայական հարաբերությունները գռեհիկ արեւմտականացմամբ (խոսքը վերաբերում է մերկ աղջիկներ եւ անկողնային կամ անկողնամերձ տեսարաններ ի ցույց հանելու ազատությանը): Մասնավորապես, փետրվարի 9-ի կիրակնօրյա «Կոմյունիստը ժամ» հաղորդումը դիտելիս (թերեւս, պետք է լինի «Կոմյունիստական ժամ») տպավորություն ունեցա, թե մոտ ապագայում «Բարի գիշեր, երեխաներ» հաղորդումն էլ, ազատականության բավարար աստիճան ձեռք բերելով, սեքսուալ գունավորում կստանա եւ կսկսի զբաղվել երեխայի սեռական դաստիարակության հարցերով:

Հիշյալ հաղորդման ընթացքում ներկայացված մի տեսաֆիլմում, օրինակ, հեռուստադիտողին (ակնդետին, ինչպես վերջերս ասում է «Լրաբեր»-ը) հրամցվեց էրոտիկ տեսարան... մոտոցիկլի վրա. ըստ որում խելագար արագությամբ սլացող մոտոցիկլի (թեման, երեւի, մոդային է, որովհետեւ գրեթե նույն տեսարանը, միայն ավտոմեքենայում, նախորդ օրը կարելի էր տեսնել մեկ այլ տեսաֆիլմում): Հաղորդումը, բնականաբար, գրավում է համակարգչային խաղերով հրապուրված փոքրիկներին (ժամն էլ հարմար է), եւ հաղորդման հեղինակները դա գիտեն. հեռուստադիտողին հաջորդ՝ մեռած մարդկանց հետ հանդիպումների մասին պատմող սարսափ-սյուժեն առաջարկելուց հետո հաղորդումը վարող երիտասարդը բարեկամաբար նկատեց. «Մի շտապեք էկրանի մոտից հեռացնել երեխաներին» (երեւի. թեման երեխաների համար ամենամանկականն է): Ասել է թե նախորդ (մոտոցիկլային) տեսարանը նույնպես ուղղված էր բոլոր տարիքային շերտերին, այդ թվում երեխաներին:

Գուցե այսպես ձեւավորվում է նոր հայի կերպա՞րը:

Լ. Գ.

digitised by A.R.A.R.@

ԵՐԵՒԱՆ

Արեգ Հովհաննիսյան. «Ֆիզկուլտուրան եւ սպորտը առողջության գրավականն են»

Հայաստանի մարզական բժշկության ֆեդերացիայի փոխնախագահը մտադիր է վերականգնել զանգվածային առողջարարական միջոցառումների ավանդույթը

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

«Երեք տարի առաջ, միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ, մարկիզ Խուան Անտոնիո Սամարանչի նախաձեռնությամբ ստեղծվեց «Մարզիկներն ընդդեմ դեղերի» միջազգային ասոցիացիան, որի նպատակն էր սպորտի միջոցով «պատերազմ» հայտարարել դեղերի եւ թմրանյութերի աշխարհին: Մասնավորապես, կազմակերպության խնդիրներից է պայքարել թմրամոլության դեմ երեխաների եւ դեռահասների շրջանում եւ, գովազդների միջոցով պրոպագանդելով առողջ ապրելակերպի առավելությունը, ազգաբնակչությանը դուրս բերել դեղերից կախյալ վիճակից կամ էլ գոնե արգելակել ժողովրդի եւ դեղամիջոցների մտերմացման ընդգծված գործընթացը: Ասոցիացիայի նպատակներից է պայքարել հայտնի մարզիկների կողմից դոպինգ օգտագործելու դեմ: Միջազգային այս կազմակերպությունը ՄՕԿ-ի հովանավորությամբ նաեւ ճամբարներ է կազմակերպում աշխարհի տարբեր երկրներում, որոնցից առաջինը 1994 թ. կայացավ տրիո (Մադրիդ-Փարիզ-Բոնն) տեսքով: Այս տարվա մայիսի 30-31-ը Մադրիդում կայանալիք միջազգային ասոցիացիայի համաժողովում նախատեսվում է Հայաստանի նմանատիպ կառույցի անդամակցումը», պատմում է Հայաստանի մարզական բժշկության ֆեդերացիայի փոխնախագահ, Եվրոպայի մարզական բժշկության ասոցիացիայի պատվավոր անդամ Արեգ Հովհաննիսյանը: Նա ավելացնում է նաեւ, «Ֆիզկուլտուրան եւ սպորտը առողջության գրավականն են» բանաձեւը առաջնահերթ է նաեւ այսօր: Ֆիզիկական վարժությունների շնորհիվ լիցքաթափվելը հատկապես կարեւոր է մեր ժողովրդի համար, որը վերջին տարիներին մեծ ցնցումներ ապրեց: Պատահական չէ, որ այդ ժամանակահատվածում կտրուկ աճեց ծխողների, ոգելից խմիչքներ օգտագործողների եւ, որպես հետեւանք, սրտի կաթվածների տոկոսը: Ազգաբնակչությունը պետք է հասկանա, որ ծխախոտը կյանքի դժվարությունները հաղթահարելու լավագույն միջոցը չի: Էլ չեմ խոսում թմրանյութերի մասին: Դրանք, ինչպես նաեւ դեղերի մեծ մասը, օրգանիզմի համար օտար մարմիններ են: Այս գաղափարները բնակչության միջեւ տարածելու նպատակով էլ ՀԱՕԿ-ի հովանավորությամբ նախաձեռնող խումբ ստեղծվեց, որի մեջ ընդգրկվել են Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի մասնակից, գյումրեցի հեռացատկորդ Արմեն Մարտիրոսյանը, Եվրոպայի ռեկորդակիր Ռոբերտ Էմմիյանը, մեկ այլ թեթեւատլետ Պարգեւ Գրիգորյանը, Հայաստանի մարզական բժշկության ֆեդերացիայի եւ ՀԱՕԿ-ի բժշկական հանձնաժողովի անդամները: Փաստորեն, նախաձեռնող խմբի առաջին գործողությունը դարձավ ծխելու դեմ պայքար սկսելը եւ առողջապահության նախարարության հետ համատեղ չծխելու միամսյակի հայտարարումը: Արդեն նշեցի, որ հանրապետությունում կտրուկ աճել է ծխողների թիվը: Սակայն առավել խոսուն են թվերը: Այսպես, Երեւանում ծխախոտ է օգտագործում բնակչության 48 տոկոսը: Այս ցուցանիշը (համեմատած բնակչության քանակով) զիջում է, օրինակ, Ռուսաստանի խոշորագույն քաղաքներին: Սանկտ Պետերբուրգում ծխում է ազգաբնակչության 60 տոկոսը, իսկ Մոսկվայում 48 տոկոսը: Ավելորդ չէ նշել, որ այս քաղաքների բնակչությունը մոտ կրկնակի անգամ գերազանցում է Հայաստանինը: Պակաս կարեւոր չէ նաեւ, որ հանրապետությունում մուտք գործող ծխախոտի եւ դեղամիջոցների խմբաքանակը մեծ մասամբ ցածրորակ է: Մինչդեռ ապացուցված է, որ նույնիսկ ամենաբարձրորակ ծխախոտը նիկոտինից բացի պարունակում է մեծ քանակությամբ օժանդակ՝ կյանքի համար վտանգավոր (նաեւ ռադիոակտիվ) նյութեր:

Բացի վերը նշված միջոցառումից, մայիսին նախատեսում ենք վազքարշավ անցկացնել Երեւանում: Արդեն դիմել ենք «Մարզիկներն ընդդեմ դեղերի» միջազգային ասոցիացիային, խնդրելով թույլ տալ օգտագործելու նրանց խորհրդանիշը եւ ստացել դրական պատասխան ու բարեմաղթանքներ: Այնպես որ վազքարշավի մասնակիցները կրծքանշաններ կստանան այդ խորհրդանիշով, իսկ հաղթողներին բաժին կհասնեն նմանատիպ վերնաշապիկներ:

Անձամբ ես մի քանի ամիս է, ինչ հաճախում եմ մարզադահլիճ (թեեւ տեղացած առատ ձյան պատճառով ընդմիջել եմ պարապմունքները) եւ հրավիրում եմ բացօթյա մարզումների նաեւ բարեկամներիս, ընկերներիս եւ հարեւաններիս: Պատկերացրեք, որ առայժմ ստացվում է, մարդիկ հաճույքով են զբաղվում ֆիզկուլտուրայով:

Ավարտելով զրույցը, Արեգ Հովհաննիսյանի հետ մենք ակամա եկանք այն եզրակացության, որ հարկավոր է վերականգնել պատմության գիրկն անցած խորհրդային ժամանակաշրջանի մի քանի բարի ավանդույթներ: Խոսքը մասնավորապես, վերաբերում է այնպիսի միջոցառումների, ինչպիսիք են «Հայրս, մայրս եւ ես մարզական ընտանիք ենք», «Կատարիր ինձ հետ, կատարիր ինձ նման, կատարիր ինձանից լավ», «Ողջ ընտանիքով դեպի մարզադաշտ» եւ «Սպորտլանդիա»: Նման զանգվածային խաղերի պարբերաբար անցկացումը կխթանի ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի զարգացումը:

ՇԱԽՄԱՏ

Ոչ-ոքի Թիմանի հետ

Ուբեդայում շարունակվող գրոսմայստերական մրցաշարի 8-րդ տուրում Հայաստանի չեմպիոն Վլադիմիր Հակոբյանը սեւերով ոչ-ոքի խաղաց հոլանդացի նշանավոր գրոսմայստեր Յան Թիմանի հետ:

Այդ օրն ընդհանրապես շատ խաղաղ էր մրցաշարում: Բոլոր հանդիպումները ավարտվեցին հաշտությամբ, եւ միայն Գերմանիայի ներկայացուցիչ Արթուր Յուսուպովը հաղթեց Ալեքսանդր Բելյավսկուն (Սլովենիա):

Եզրագծից երեք տուր առաջ աղյուսակը 6 միավորով շարունակում է վստահորեն գլխավորել ֆրանսիացի Ժոել Լոթյեն: Նա 1,5 միավորով առաջ է անցել իր մոտակա մրցակցից՝ շվեդ Ուլֆ Անդերսոնից: Հակոբյանը 4 միավորով երրորդ տեղն է բաժանում մի խումբ մասնակիցների՝ Յուսուպովի, Բելյավսկու, ռուսաստանցիներ Եվգենի Բարեեւի, Ալեքսանդր Խալիֆմանի, հունգարացիներ Պետեր Լեկոյի եւ Զոլթան Ալմաշիի հետ:

Իններորդ տուրում Հակոբյանը սպիտակներով խաղում է մրցաշարի հերոսի՝ Լոթյեի հետ:

Հայ պատանի շախմատիստները՝ ԱՄՆ-ի առաջնության հաղթողներ

Երեկ մենք հայտնել էինք, որ Նշան Քեչեջյանի ղեկավարած Կալիֆոռնիայի «Արմենիա» ակումբի սաները մասնակցում են Լոս Անջելեսում անցկացվող Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների թիմային բաց առաջնությանը: Այսօր ուրախությամբ կարող ենք արձանագրել, որ հայկական թիմը, որի կազմում հանդես էին գալիս շատ շնորհալի պատանիներ՝ Հարություն Հակոբյանը, Արթուր Նազարյանը, Հայկ Ավագյանը եւ Կարեն Գորոյանը, հաղթող ճանաչվեց մեծահասակների այս մրցաշարի շրջանակներում հաշվարկվող պատանեկան մրցապայքարում:

Ուշագրավ է, որ անհատական հաշվարկում եւս բացարձակ լավագույն արդյունքը՝ 6 հնարավորից 6 միավոր, ցույց տվեց հայ շախմատիստ Լեւոն Ալթունյանը:

Խաչիյան, Արոնյան. Միայն հաղթանակներ

Թեհրանում անցկացվող միջազգային մրցաշարում երեւանցիներ Մելիքսեթ Խաչիյանը եւ Լեւոն Արոնյանը շահեցին նաեւ երկրորդ եւ երրորդ տուրերի իրենց հանդիպումները: Այժմ հայ միջազգային վարպետները հարյուր տոկոսանոց արդյունքով (3 հնարավորից 3 միավոր) ընթանում են աղյուսակի առջեւից:

Հայաստանի գրոսմայստերների ընտանիքը համալրվեց

Գրոսմայստեր Կարեն Մովսիսյանը՝ Հայաստանում ծնված եւ ձեւավորված միակ ուժեղ շախմատիստը, որը վերջին տարիներին տեղափոխվել է արտերկիր (Գերմանիա), ցանկություն է հայտնել կրկին Հայաստանը ներկայացնել շախմատային մրցաշարերում: Մեր երկրի շախմատային ֆեդերացիան այս մասին պաշտոնապես տեղեկացրեց ՖԻԴԵ-ին, եւ այսպիսով, Հայաստանի գրոսմայստերների թիվն ավելացավ եւս մեկով:

Այս օրերին Կարեն Մովսիսյանը հանդես է գալիս Ֆրանսիայի Քափել լա Գրանդ քաղաքում սկսված միջազգային խոշոր մրցաշարում: Այստեղ ելույթ են ունենում Հայաստանի եւս երկու ներկայացուցիչներ՝ գրոսմայստեր Էլինա Դանիելյանը եւ միջազգային վարպետ Լիգեն Միրումյանը: Գ. Հ.

Ամեն ինչ որոշվեց վերջին տուրում

Իսպանիայի Լինարես քաղաքում կայացան շախմատի 19-րդ կարգի գերմրցաշարի հանդիպումները: 9-րդ տուրում Կրամնիկը հաղթեց իր հայրենակից ռուսաստանցի Ալեքսեյ Դրեեւին: Արհեստավարժ շախմատային ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Գարի Կասպարովն առավելության հասավ հունգարուհի Հուդիթ Պոլգարի նկատմամբ: Անգլիացի Մայքլ Ադամսը խաղաղ ելքով ավարտեց մրցամարտը հոլանդացի Յարեն Պիկետի հետ:

Մրցաշարի վերջին տուրից առաջ հետաքրքիր դրություն էր ստեղծվել: 10-րդ տուրում Գարի Կասպարովը հաղթեց Շիրովին, իսկ Կրամնիկը միավորը կիսեց հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդի հետ: Այսպիսով, մրցաշարի հաղթողի կոչումը վիճարկվեց 7.5-ական միավոր վաստակած Կասպարովի եւ Կրամնիկի մրցամարտում: Աշխարհի չեմպիոնը վստահորեն հաղթեց իր հայրենակցին եւ 11 հնարավորից վաստակելով 8.5 միավոր, նվաճեց հաղթողի տիտղոսը: Մեկ միավոր պակաս վաստակեց երկրորդ մրցանակին արժանացած Վլադիմիր Կրամնիկը: Երրորդ եւ չորրորդ տեղերը կիսեցին բուլղարացի Վեսելին Թոփալովը եւ անգլիացի Մայքլ Ադամսը, որոնք իրենց հաշվին գրանցեցին 6.5-ական միավոր:

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Օգսեն Միրզոյանն ընտրվեց ֆեդերացիայի նախագահ

Երեկ կայացավ ծանրամարտի հանրապետական ֆեդերացիայի հաշվետու-ընտրական համաժողովը, որի ժամանակ մարզաձեւի Հայաստանի ֆեդերացիայի նոր նախագահ ընտրվեց օլիմպիական չեմպիոն, սպորտի վաստակավոր վարպետ Օգսեն Միրզոյանը, փոխարինելով այս պաշտոնում իր նախորդին՝ Սմբատ Այվազյանին: Համաժողովում, 1993-98 թթ. նախատեսված աշխատանքային պլանի ընթացքի մասին խոսեց ֆեդերացիայի փոխնախագահ Հենրիկ Գրիգորյանը: Բանավեճ ծավալվեց Ատլանտայի օլիմպիական խաղերում հայ ծանրորդների անհաջող ելույթների շուրջ: Նշվեց, որ արդեն արվել են անհրաժեշտ հետեւությունները՝ հետագայում նման ձախողումներից խուսափելու համար: Անցած ժամանակաշրջանում Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիայի կատարած աշխատանքները գնահատվեցին բավարար: Համաժողովին մասնակցող Հայաստանի սպորտվարչության պետ Արթուր Գեւորգյանը նշեց, որ հայկական ծանրամարտի երբեմնի հիանալի ավանդույթները վերականգնելու համար հարկավոր է ավելի արդյունավետ եւ նպատակասլաց կազմակերպել աշխատանքները, իսկ մարզաձեւի հանրապետական ֆեդերացիան «պետք է ոչ միայն տնտեսապես, այլեւ մեթոդապես հզոր լինի»:

Ինչպես միշտ, վերջին դերերում

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնեցին, որ վերջերս Իտալիայի Սեստրիերե քաղաքում կայացած լեռնադահուկային սպորտի աշխարհի առաջնությունում անհաջող հանդես եկան հայաստանցի մարզիկները: Մրցապարտեզ էին դուրս եկել 63 երկրների պատվիրակներ: Հսկա ոլորավայրէջքում 110 մասնակիցների մեջ Արսեն, Սեյրան, Արթուր եւ Արման Հարությունյանները համապատասխանաբար գրավեցին 51-րդ, 55-րդ, 58-րդ եւ 60-րդ տեղերը:

Ոլորավայրէջքում Արթուրը մեկնարկ դուրս չեկավ: Մեր մարզիկներից միայն Սեյրան Հարությունյանին հաջողվեց հասնել վերջնագծին, եւ նա 103 լեռնադահուկորդների պայքարում զբաղեցրեց 48-րդ տեղը:

ՀԵԾԱՆՎԱՎԱԶՔ

Գրիգորյանը շարունակում է հաղթարշավը

Արդեն բազմիցս անդրադարձել ենք երեւանցի հեծանվորդ Գրիգոր Գրիգորյանի հաջող ելույթներին Ռուսաստանի մայրաքաղաքում: Մոսկվայի «Կռիլատսկի» հեծանվահրապարակում մեկնարկեց հրապարակային հեծանվավազքի օլիմպիական մրցաձեւերից Ռուսաստանի ձմեռային բաց առաջնության երրորդ փուլը: Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնեցին, որ ընդհանուր հաշվարկում առաջատար Գրիգոր Գրիգորյանը շարունակում է հաղթարշավը: Օլիմպիական 1000 մ թիմային մրցավազքում նրան ընկերակցեցին ռուսաստանցիներ Ալեքսանդր Խրոմիխը եւ Իվան Բարանովը: Միջազգային այս եռյակը մրցատարածությունն անցավ, ցույց տալով առաջին արդյունքը 1 րոպե 01, 7 վայրկյան: Այսպիսով, մարզիչ Անդրանիկ Առուստամյանի սանը պահպանում է առաջատարի դիրքերը:

ԹՈՒՐՔՄԵՆԲԱՇԻԻ ԳԱՎԱԹ

«Երեւանը» գավաթի պարտություն կրեց

Աշգաբադում ավարտին է մոտենում «Հանրապետության նախագահ Սափարմուրադ Թուրքմենբաշիի գավաթ» անունը կրող ֆուտբոլի 3-րդ միջազգային մրցաշարը, որին մասնակցում էին նախկին ԽՍՀՄ 8 հանրապետությունների ակումբները: Հայաստանը ներկայացնող Երեւանի նույնանուն ակումբը ենթախմբում գրավելով 2-րդ տեղը, Ղազախստանի Սեմիպալատինսկ քաղաքի «Ելիմայ» թիմի հետ վիճարկեց երրորդ մրցանակը:

Թուրքմենստանում Հայաստանի դեսպանությունից հայտնեցին, որ երեկ կայացած մրցախաղում «Երեւանը» պարտվեց 1-2 հաշվով եւ գրավեց պատվավոր չորրորդ տեղը: Մեր թիմից միակ գոլի հեղինակ դարձավ Տիգրան Եսայանը:

Վաղը՝ եզրափակիչում, գլխավոր պարգեւը կխաղարկեն ենթախմբերի հաղթողներ Թուրքմենստանի ակումբների հավաքականը եւ Ուկրաինայի Պոլտավա քաղաքի «Վորսկլա» թիմը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՌԵՊԼԻԿ

«Երբ կամենում եք ներգաղթել ԱՄՆ...»

Հայաստանի Հանրապետության իշխանություններին ներկայացվող հիմնական կշտամբանքներից մեկը արտագաղթի հսկայական չափերն են: Ըստ հանրապետության նախագահի, Հայաստանը լքել է 400 հազար քաղաքացի. Հայաստանի Մարդկային զարգացման ազգային երկրորդ զեկույցի (ՄԶԱԶ) տվյալներով (1996 թ.), այդ թիվը հասնում է մոտ 677 հազարի: Առավել տպավորիչ է ընդդիմության գնահատականը, ըստ որի հետխորհրդային Հայաստանից հեռացել է գրեթե մեկ մլն քաղաքացի: Նույն զեկույցի համաձայն, արտագաղթի բարձրակետն արձանագրվել է 1993 թ., որից հետո արտահոսքը նվազել է մասամբ ներգաղթողների թվի աճի հաշվին, ինչը բացատրվում է մասնավորապես օտար ափերում հաստատվելու դժվարություններով:

Այս տվյալներին կարելի է հավատալ, կարելի է եւ չհավատալ: Սակայն կասկածից վեր է, որ մեր փոքրիկ հանրապետության համար մեծ թիվ է ոչ միայն նախագահի մատնանշած 400 հազարը, այլեւ դրա կեսը կամ նույնիսկ քառորդը: Ակնհայտ է նաեւ, որ ՀՀ իշխանությունները, ցավոք, անհանգստացած չեն արտագաղթի երեւույթից ընդհանրապես, եւ արտագաղթի չափերից մասնավորապես, եւ այն կասեցնելու որեւէ ցանկություն չեն դրսեւորում: Ավելին, արտագաղթը դիտարկվում է որպես աշխատուժի ավելցուկի բնական կարգավորման, սոցիալական հիմնախնդիրների մեղմացման բանալի (չկա մարդ, չկա խնդի՞ր): Տարօրինակ է նաեւ, որ մեր մամուլը արտագաղթի հիմնահարցին անդրադառնում է խիստ պարագայաբար, այն էլ միայն իշխանությանը մեղադրելու նպատակով: Այնինչ ազգային-հասարակական կարծիք պետք էր ստեղծել արտագաղթի ծավալները սահմանափակելու համար:

«Երբ կամենում եք ներգաղթել ԱՄՆ եւ օրինական փաստաթղթերով հիմնական բնակություն հաստատել այնտեղ, մի հապաղեք եւ զանգահարեք Լոս Անջելեսում գտնվող «Փոփկին, Շամիր եւ Գոլան» փաստաբանական գրասենյակ»: Այս մեջբերումը քաղված է ոչ թե անկախ, կիսանկախ կամ կուսակցական որեւէ թերթից, այլ «Հայաստանի Հանրապետություն» պաշտոնաթերթից: Վերջինս, անկախ նրանից, արձանագրում, թե չի արձանագրում այդ իրողությունն իր «ճակատին», ընկալվում է որպես գործադիր եւ օրենսդիր մարմինների խոսափող, ներքին եւ արտաքին քաղաքականության ոլորտում առկա միտումների արտահայտիչ: Այս ենթատեքստում ավելի քան տարօրինակ է ՀՀ քաղաքացիներին մշտական բնակության կոչող անդրօվկիանոսյան այս հրավերը, մանավանդ որ գրասենյակի անվանումն ինքը մտորումների տեղիք է տալիս:

Տարիներ շարունակ դժգոհում էինք խորհրդային երկաթյա դարպասների ամրությունից եւ արտագաղթել երազողների առջեւ հառնող արհեստական, հաճախ անհաղթահարելի պատնեշներից: Հիմա հայրենի անկախ պետականությունն, ընդհակառակը, կանաչ ճանապա՞րհ է բացում աշխարհաքաղաքացիների առաջ:

ԱՄՆ հրավիրող գրասենյակն, անշուշտ, չի զբաղվում (պարտավոր էլ չէ զբաղվել) ներգաղթած երջանիկներին աշխատանքով ապահովելու խնդիրներով: Նրանցից շատերը, հայտնվելով արտերկրում եւ մասնավորապես ԱՄՆ-ում, համալրում են հանցագործ աշխարհի ներկայացուցիչների ստվար բանակը, իսկ հայ մտավորականն ամենից հաճախ զբաղվում է իր կոչմանն ու հնարավորություններին անհարիր գործունեությամբ, հայտնվում ամերիկյան հասարակության «հատակում»: Այս պարագայում ինչպե՞ս հասկանալ ընթերցողի ուշադրությունը հայցող այս հայտարարությունը «ՀՀ» էջերում, որպես արտագաղթը պետականորեն խրախուսելու քաղաքականությո՞ւն, թե՞ պարզապես քաղաքականության բացակայություն:

Լ. Պ.

«ԱրմենՏել»-ը հայտարարում է ...

«Երևանի հեռախոսային ցանց» ՊՁ-ն հեռախոսային կայանների ֆիզիկական մաշվածության, ազատ համարների բացակայության և անգամ ռեզերվային համարների սպառման պատճառով, ստիպված է ժամանակավոր դադարեցնել նոր հեռախոսահամարների տրամադրումը և տեղադրումը Երևան քաղաքի գրեթե բոլոր շրջաններում:

Ինչպես բազմիցս նշվել է, ՀՀ Կապի նախարարության և ԱՄՆ-ի «Տրանս-Վորլդ Տելեկոմ» ընկերության միջև ստեղծվել և գործում է Հայաստանի հեռախոսային կապի օպերատոր հանդիսացող «ԱրմենՏել» համատեղ ձեռնարկությունը: «ԱրմենՏել»-ը ծավալել է Երևանի հեռախոսային ցանցի վերակառուցման, վերազինման և արդիականացման աշխատանքները, որոնց արդյունքում կբարելավվի հեռախոսակապի որակը, կավելանա բաժանորդային հեռախոսահամարների քանակը և մատուցվող հեռախոսակապի տեսականին: Ավարտին են մոտենում վերակառուցման առաջին փուլի աշխատանքները: 52, 56, 58, 44 և 45 հեռախոսային կայաններում ավարտվել են «Siemens» ֆիրմայի արտադրության ժամանակակից թվային կայանների տեղակայման և մոնտաժման աշխատանքները: Շուտով կսկսվեն հին կայանների հեռախոսային գծերի փոխանջատումը նոր կայաններին: Երևան քաղաքի մնացած բոլոր հեռախոսային կայանների վերակառուցումը կկատարվի երեք տարվա ընթացքում: Վերակառուցման ընթացքի և աշխատանքների ավարտման գրաֆիկների մասին «ԱրմենՏել»-ը պարբերաբար կտեղեկացնի հասարակայնությանը:

Վերոհիշյալ վերակառուցման աշխատանքները արդյունավետ զարգացնելու, նոր հեռախոսահամարի իրական պահանջարկը որոշելու նպատակով «ԱրմենՏել»-ը անցկացնում է նոր հեռախոսահամարներ տրամադրելու դիմումների ընդունման և հաշվառման գործընթացը: Դիմումների ձևերը կարող եք ստանալ և լրացնել (անձնագիրը պարտադիր է) Երևանի հեռախոսային ցանցի ԱՀԿ-ների բաժանորդների սպասարկման համապատասխան բաժիններում ժամը 9:00 - 16:30, ընդմիջում 12:00 - 13:00:

Հասցեները

- Բաժանորդների սպասարկման կենտրոնական բաժին Չարենցի 76, Երևան
- 55 / 57 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Չարենցի 76, Երևան
- 22 / 26 / 27 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Գյուլբենկյան 26, Երևան
- 24 / 25 / 28 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Բաբայան 29 (էլ. ցանցի հարևանությամբ)
- 61 / 62 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Աճառյան 1նրբ. փող. N6, Երևան
- 45 / 47 / 47ա ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Նոր-Արեշ 5-րդ փող., 20 շենք, Երևան
- 52 / 53 / 56 / 58 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Նալբանդյան 28, Երևան
- 34 / 35 / 39 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Բաշինջաղյան 177, Երևան
- 42 / 44 / 46 / 48 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Գ. Հովսեփյան N 15, Երևան
- 72 / 73 / 74 / 77 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Օգանովի փող., Հարավ Արևմտյան թաղամաս (Ունիվերսամի մոտ), Երևան
- 63 / 64 / 65 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Ն. Ստեփանյանի 1, Նորքի 2-րդ զանգված

«ԱրմենՏել» ՀՁ
ԵՀՑ Բաժանորդների սպասարկման տնօրինություն

ԴԻՄՈՒՄ No
Հեռախոսի տեղադրման վերաբերյալ

Դիմող ____________________
/Անուն, Ազգանուն/
Հասցե ____________________
Անձնագիր ____________________
/Սերիա. համար/
"____"__________1997թ. ____________________
/Դիմողի ստորագրությունը/

ՍՏԱՑԱԿԱՆ

Դիմումի No ________ "____"__________1997թ.

ԵՀՑ Բաժանորդների սպասարկման տնօրինություն

ՄՐՑՈՒՅԹ

Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը եւ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունը համատեղ հայտարարում են մրցույթ՝ նվիրված Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի 5-րդ տարեդարձին՝

«ԵՍ ԶԻՆՎՈՐՆ ԵՄ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ»
խորագրով

Մրցույթի նպատակն է հասարակության ուշադրության կենտրոնում պահել զինված ուժերի առօրյան, հաջողություններն ու պրոբլեմները, ներկայացնել հայ սպայի եւ զինվորի հավաքական նկարագիրը, խթանել երիտասարդության ռազմամասնագիտական կողմնորոշումը:

Սահմանվում են հետեւյալ մրցանակները:

1. Մամուլի հրապարակումների համար
(Հրապարակախոսական հոդված, ակնարկ, դիմանկար, ռեպորտաժ, հարցազրույց)՝
Չորս մրցանակ՝
Մեկ գլխավոր- 80.000 դրամ
Երեք խրախուսական- 40.000-ական դրամ
2. Լավագույն լուսանկարների համար՝
Հինգ մրցանակ- 20.000-ական դրամ
3. Հեռուստահաղորդումների համար (7-10 րոպե)՝
Երեք մրցանակ՝
Մեկ գլխավոր- 150.000 դրամ
Երկու խրախուսական- 75.000-ական դրամ
4. Ռադիոհաղորդումների համար՝
(Ակնարկ, ռեպորտաժ, հարցազրույց եւ այլն)
Երեք մրցանակ՝
Մեկ գլխավոր- 40.000 դրամ
Երկու խրախուսական- 30.000-ական դրամ
5. 1997 թ. ընթացքում Հայաստանի զինված ուժերի առօրյան լավագույնս եւ ակտիվորեն լուսաբանող զանգվածային լրատվության միջոցներին՝
Երեք մրցանակ՝
Մեկ գլխավոր- 150.000 դրամ
Երկու խրախուսական- 75.000-ական դրամ

Նյութերն ուղարկել մինչեւ 1997 թ. դեկտեմբերի 20-ը, Հայաստանի ժուռնալիստների միություն (Պուշկինի 3ա), «Ես զինվորն եմ հայրենիքի» մրցույթին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. փետրվարի 20-27-ը ՀՀ ԱՆ պերինատոլոգիայի, մանկաբարձության եւ գինեկոլոգիայի կենտրոնում (նախկին հանրապետական ծննդատուն) աշխատելու են Ֆրանսիայից ժամանած առաջատար մասնագետներ, որոնք կկատարեն էնդոսկոպիկ (լապարոսկոպիկ) միջամտություններ անպտղության դեպքում:

Ցանկացողները դիմեն հետեւյալ հասցեով՝
Աջափնյակ, Մարգարյան 6, հեռ. 34-18-83

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք:
Հեռախոսներ՝
58-18-41, 52-30-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան (ընդհ. մակ. 95 քմ, բնակ. մակ. 65 քմ) քարե շենքի 4-րդ հարկում: Ունի վերնահարկ (45 քմ): Բն. ընդհ. մակ.՝ 140 քմ է: Գտնվում է Աջափնյակում Հանր. հիվանդանոցի մոտ:
Հեռ.՝ 581841, 342586

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1 սենյականոց բնակարան, Խորենացի փողոցում, 9 հարկանի շենքի 8-րդ հարկում:
Հեռ.՝ 23-37-96

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1 սենյականոց բնակարան, Կոմիտաս փողոցում: 5-րդ հարկ:
Հեռ.՝ 23-34-35

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան, Արովյան փողոցում, 6 հարկանի շենքի 5-րդ հարկում:
Հեռ.՝ 52-75-07

ՍՓՅՈՒՌ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ
1996 Թ. №3 ԹՈՂԱՐԿՈՒՄԸ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔԸ ԿԱՐԵԼԻ Է ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ ԿՐՊԱԿՆԵՐԻՑ ԿԱՄ «ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻՑ

Փավստոս Բուզանդի 1/3, 1-ին հարկ
58-13-51, 58-91-67

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երևան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65 Պատվ. 69149 Պատասխ. 519 Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության 18. 02. 1997 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@